

Сагласно Оперативној процедури Светске банке (ОП 4.01) и
Оперативној процедури Светске банке (ОП 4.12)
**Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и
Општине Житорађа**
позивају на

ЈАВНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ

јавност, органе, организације и појединце заинтересоване за
ПЛАН ЗА УПРАВЉАЊЕ ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ И ДРУШТВОМ
за пројекат ”ДОГРАДЊА ЗГРАДЕ ПРЕДШКОЛСКОГ ОБРАЗОВАЊА У УЛИЦИ
ВОЈВОДЕ МИШИЋА 3”

Увид у предметни план може се извршити:

- у просторијама општине Житорађа, ТОПЛИЧКИХ ХЕРОЈА 53, ЖИТОРАЂА, канцеларија бр. 25 сваког радног дана од 7 до 15 часова у року од 5 РАДНИХ ДАНА од дана објављивања овог обавештења,
- у просторијама месне канцеларије Житорађа, Николе Тесле 4а, ЖИТОРАЂА, канцеларија бр. 2, сваког радног дана од 7 до 15 часова у року од 5 РАДНИХ ДАНА од дана објављивања овог обавештења,
- У просторијама вртића ПРВА РАДОСТ ЖИТОРАЂА, Војводе Мишића 3, ЖИТОРАЂА, канцеларија рачуноводства. Сваког радног дана од 7 до 15 часова у року од 5 РАДНИХ ДАНА од дана објављивања овог обавештења,
- на интернет страници општине Житорађа <http://www.zitoradja.org> где је постављен ЕСМП документ и на интернет страници ЕЦЕЦ пројекта <http://www.mpn.gov.rs/dokumenti-inkluzivno-obrazovanje/> где је постављен ЕСМП документ.

Примедбе и мишљења у вези са овим планом подносе се у писаном облику и достављају се на адресу ЕЦЕЦ пројекта, МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНИЛОШКОГ РАЗВОЈА НЕМАЊИНА 22-26, 11000 БЕОГРАД, са назанком ”ЗА ЕСМП ЖИТОРАЂА”. Примедбе се могу доставити и електронском поштом на адресу: esec@mpn.gov.rs

Дана 28.3.2018. године, са почетком у 13:30 часова биће одржане јавне консултације и презентација предметног плана у просторијама општинске управе Житорађа, ТОПЛИЧКИХ ХЕРОЈА 53, ЖИТОРАЂА, сала бр. 22.

За додатне информације обратити се на следећу адресу:

ЕЦЕЦ ПРОЈЕКАТ
Немањина 22-26, 11000 Београд, 11 спрат канцеларија 30
011 2642-756
esec@mpn.gov.rs

**ПРОЈЕКАТ „ИНКЛУЗИВНО ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ”
(ЕСЕС)**

**ПЛАН ЗА УПРАВЉАЊЕ ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ И СОЦИЈАЛНИМ
ОКРУЖЕЊЕМ ЗА ПОТПРОЈЕКАТ У
ЖИТОРАЂИ**

Нацрт документа вер. 6.1

Припремили:

Срђан Сушић, стручњак за питања заштите животне средине

Нина Валчић, стручњак за социјална питања

Београд,
20. март 2019.

Садржај

СКРАЋЕНИЦЕ.....	3
1. САЖЕТАК.....	4
2. КОНТЕКСТ И ОПШТА ДИЈАГНОСТИЧКА ПРОЦЕНА	9
КОНТЕКСТ ЗА ЗЕМЉУ	9
ПОКРЕНУТЕ ПРОЦЕДУРЕ СБ ВЕЗАНЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	9
ОПИС ПРОЈЕКТА.....	10
3. НАЦИОНАЛНИ ПРАВНИ ОКВИР ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОКВИР ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	11
4. ПРИСТУП И МЕТОДОЛОГИЈА.....	11
5. ОПИС ПОТПРОЈЕКТА.....	12
ШИРА ЛОКАЦИЈА.....	12
ПЛАНИРАНЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ	13
ВАЖНЕ ОКОЛНОСТИ КОЈЕ ТРЕБА УЗЕТИ У ОБЗИР	16
6. ОДГОВОРНОСТ ЗА УПРАВЉАЊЕ ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ И СОЦИЈАЛНИМ ОКРУЖЕЊЕМ.....	17
7. КЛАУЗУЛЕ УГОВОРА О ИЗВОЂЕЊУ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА ВЕЗАНЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И СОЦИЈАЛНОГ ОКРУЖЕЊА.....	18
8. РЕАЛИЗАЦИЈА ПОТПРОЈЕКТА.....	19
9. ПРАЋЕЊЕ	19
10. ИЗВЕШТАВАЊЕ	20
11. ИЗВЕШТАЈ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	22
12. ИЗВЕШТАЈ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА СОЦИЈАЛНО ОКРУЖЕЊЕ.....	24
13. ПЛАН ЗА УБЛАЖАВАЊЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	27
14. ПЛАН ЗА УБЛАЖАВАЊЕ УТИЦАЈА НА СОЦИЈАЛНО ОКРУЖЕЊЕ.....	33
15. ПЛАН ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	38
16. ПЛАН ПРАЋЕЊА СТАЊА СОЦИЈАЛНОГ ОКРУЖЕЊА	42
17. ПЛАН ЗА УКЉУЧИВАЊЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА И ЖАЛБЕНИ МЕХАНИЗАМ.....	42
18. ИЗВЕШТАЈ С ЈАВНЕ РАСПРАВЕ.....	45
19. ПРИЛОЗИ	46
ПРИЛОГ 1. НАЦИОНАЛНИ ПРАВНИ ОКВИР ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОКВИР ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	46
ПРИЛОГ 2. ОБРАЗАЦ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЖАЛБИ.....	48
ПРИЛОГ 3. ПРЕГЛЕД УТИЦАЈА НА СОЦИЈАЛНО ОКРУЖЕЊЕ КОЈИ АКТИВИРАЈУ ОП 4.12.....	49
ПРИЛОГ 4. ПРЕГЛЕД ВЛАСНИШТВА НАД ЗЕМЉОМ И ОБЈЕКТОМ	51
ПРИЛОГ 5. ФОТОГРАФИЈЕ НАЧИЊЕНЕ ТОКОМ ОБИЛАСКА ТЕРЕНА У ЈАНУАРУ 2019.	52

СКРАЋЕНИЦЕ

ЕЕС – Пројекат „Инклузивно предшколско васпитање и образовање”

ЗЗПС – Завод за заштиту природе Србије

ЈУП – Јединица за управљање пројектом

КО – Катастарска општина

МЗЖС – Министарство заштите животне средине

МПНТР – Министарство просвете, науке и технолошког развоја

МСА – Материјал који садржи азбест

НВО – Невладина организација

ОА – Оксиди азота

ОДУЖССО – Оквирни документ за управљање животном средином и социјалним окружењем

ОПР – Оквирна политика расељавања

ОП – Оперативна политика

ОП/БП – Оперативна процедура / политика Банке

ПАУ – Полициклични ароматични угљоводоници

ПЖС – Процена животне средине

ПзУЖССО – План за управљање животном средином и социјалним окружењем

ПУЖС – Процена утицаја на животну средину

ПУУСО – План за ублажавање утицаја на социјално окружење

РЗЗСК – Републички завод за заштиту споменика културе

РС – Република Србија

СБ – Светска банка

СГРС – Службени гласник Републике Србије

САПР – Скраћени акциони план за расељавање

1. САЖЕТАК

Према Оквирном документу за управљање животном средином и социјалним окружењем (ОДУЖССО) који се примењује на пројекту „Инклузивно предшколско васпитање и образовање” (ЕСЕС) и Оперативној процедури Светске Банке за заштиту животне средине 4.0.1 (ОП 4.0.1), Банка захтева процену стања животне средине потпројеката предложених за финансирање средствима зајма Банке како потпројекти не би реметили стање животне средине и како би одлуке које се доносе биле одрживе. Даље, на основу ОДУЖССО и Оквирне политике расељавања (ОПР), потребно је извршити темељну проверу за сваки пројединачни потпројекат како би се утврдило постојање потенцијално штетних утицаја на социјално окружење који активирају Оперативну политику Светске банке о принудној аквизицији земљишта и расељавању ОП 4.12. Уколико се утврди постојање таквих утицаја, они ће бити ублажени кроз инструменте расељавања за конкретан потпројекат, Акциони план за расељавање или Скраћени Акциони план за расељавање (САПР). Тамо где утицаји на социјално окружење не активирају ОП 4.12, исти ће бити ублажени применом мера за ублажавање утицаја дефинисаних у ОДУЖССО.

Пројектом је предвиђено повећање приступа квалитетним услугама предшколског васпитања и образовања, посебно за децу из друштвено осетљивих група. Пројекат обухвата четири главне компоненте:

- i. Компоненту 1: Проширење понуде слободних места у предшколским установама (око 35.000.000 долара)
- ii. Компоненту 2: Унапређивање квалитета предшколског васпитања и образовања (око 5.000.000 долара)
- iii. Компоненту 3: Подршка деци и породици (око 10.000.000 долара)
- iv. Компоненту 4: Управљање пројектом, техничка помоћ и праћење и вредновање (око 4.000.000 долара)

Овај План за управљање животном средином и социјалним окружењем (ПзУЖССО) припремљен је ради утврђивања штетних утицаја потпројекта у Житорађи на животну средину и социјално окружење (без активирања ОП 4.12), укључујући утицаје на конкретну локацију, који се могу превазићи применом предложених мера за ублажавање штетних утицаја. Овај ПзУЖССО омогућава усаглашеност Пројекта с релевантним домаћим законодавством и захтевима СБ повезаним с процедурама процене утицаја на животну средину, физичка културна добра, здравље и безбедност, а у складу са Оквирним документом за управљање животном средином и социјалним окружењем, који је завршен и изнет на јавну расправу у Београду 4. новембра 2016. Уз то, овај ПзУЖССО је заснован на релевантној оперативној политици Светске банке (ОП СБ) и усаглашен са истом; ОП СБ представља опште смернице, кодексе праксе и процедуре које треба поштовати у спровођењу свих потпројеката предложених за финансирање. Овај План састоји се од 19 одељака који се баве конкретним проблемима на следећи начин.

Одељак 2. Контекст и општа дијагностичка процена. У овом одељку дат је преглед контекста за земљу и тренутна структура институција које се баве питањима животне средине у Републици Србији. Министарство заштите животне средине (МЗЖС) означено је као кључна институција у РС одговорна за формулисање и спровођење политике заштите животне средине, док се остале институције, као што су Завод за заштиту природе Србије (ЗЗПС), Републички завод за заштиту споменика културе (РЗЗСК) и релевантни органи локалне самоуправе, баве додатним аспектима управљања животном средином у земљи. Што се тиче националних правних оквира и оквира процене утицаја на животну средину у РС садржаних у законодавном систему Републике Србије, како је предвиђено Законом о процени утицаја на животну средину, ПУЖС није потребна за активности предвиђене предложеним потпројектом (унапређење и проширење постојеће и изградња нове предшколске инфраструктуре) у Житорађи. Уз то, у овом одељку такође су истакнуте политике СБ везане за заштиту животне средине. Пројекат ЕСЕС спада у категорију Б

према критеријумима ОП/БП 4.01 ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, с потенцијално штетним еколошким утицајем на становништво или важна еколошка подручја – укључујући мочварна земљишта, шуме, пашњаке или друга природна станишта, који су везани за конкретну локацију, уз мало или нимало утицаја који су неповратни. Исто важи и за потпројекат у Житорађи. На крају, у овом одељку су дате детаљније информације о пројекту *ECEC* у целини.

Одељак 3. Национални правни оквири и оквири процене утицаја на животну средину и социјално окружење. Предмет овог одељка јесу заштита животне средине у РС коју правно регулише одговарајуће законодавно тело РС и важећи закони у области утицаја на социјално окружење који су релевантни за овај потпројекат.

Одељак 4. Приступ и методологија. У овом одељку разматрају се израда и договорена методологија за израду планова за управљање животном средином и социјалним окружењем за појединачне локације, који укључују сакупљање и анализу примарних података, мапирање и анализу секундарних података кроз деск студију јавно доступних података, укључујући податке о локацији предложеног потпројекта, и кроз проверу података на терену. Ова методологија је у потпуности усаглашена са ОДУЖССО израђеним за потребе Пројекта.

Одељак 5. Опис потпројекта. У њему је дат детаљан опис планираних активности на потпројекту у Житорађи, у улици Војводе Мишића 3. Потпројекат ће се реализовати на катастарским парцелама бр. 3231/19 и 3231/20, на којима се налази постојећа предшколска установа. Укупна површина поменуте локације, укључујући обе катастарске парцеле, износи 2.698 m². Обе парцеле уписане су у Катастру непокретности РС као јавна својина општине Житорађа, у складу са законом (слика 2). Постојећи објекат има укупну површину 475 m², од чега је 277 m² на парцели бр. 3231/20 а 198 m² на парцели бр. 3231/19. Нови објекат укупне површине 1.618 m² градиће се на катастарској парцели бр. 3231/19, при чему ће нови објекат заузети бруто површину од 337 m². Уз постојећи објекат површине 475 m², предвиђена коначна бруто површина биће 812 m².

Тренутни објекти предшколске установе „Прва радост” налазе се на локацији овог потпројекта и изграђени су пре отприлике 10 година из средстава Националног инвестиционог плана Републике Србије. Због повећане потражње за услугама предшколског васпитања и образовања на територији општине Житорађа, планира се проширење постојећег објекта. Постојећи објекат има приземље и спрат, с једном просторијом за око 15 деце, васпитном собом за око 15 деце млађег узраста, лекарском ординацијом с просторијом за медицинско особље, просторијом за изолацију, просторијама за васпитаче са санитарним чвором и гардеробом, кухињом, трпезаријом, економским улазом за доставу хране с просторијама за запослене у кухињи и просторијама за запослене у сервисној служби, котларницом и осталим помоћним просторијама. У објекту је 20 запослених, укључујући и васпитаче који раде у сеоским подручјима. Постојећи објекат има капацитет од 64 детета. Према званичном Пројекту за грађевинску дозволу (техничка документација бр. 157/PGD-GS-18, инвеститор Општина Житорађа и Предшколска установа „Прва радост” Житорађа), који је израдио Атеље за пројектовање „Вук инжењеринг” Прокупље, датираном у децембру 2018. и грађевинској дозволи бр. ROP-ZRA-20280-CRA-4/2019 од 16. јануара 2019, коју је издала Служба за инспекцијске грађевинско-комуналне послове, урбанизам и обједињене процедуре Општине Житорађа, које је стручњак за питања заштите животне средине званично добио на увид од особља Јединице за управљање пројектом (ЈУП) пројекта *ECEC* 21. јануара 2019, под проширењем постојећег предшколског објекта предвиђа се изградња две васпитне собе и додатних садржаја за 34 детета, који ће бити функционално повезани с постојећим објектом преко ходника. Надограђени објекат налазиће се на јужној страни катастарске парцеле, с главним улазом с јужне стране и прилазним стазама на западној страни, уз објекат. Планираним проширањем од две васпитне собе капацитет предшколске установе повећаће се за 34 детета, чиме ће укупан капацитет бити 98 деце. Овим Планом разматра се проширење постојећег објекта као планиране интервенције у оквиру овог потпројекта.

Како је предвиђено Пројектом за грађевинску дозволу, локација предложеног потпројекта у граду Житорађи тренутно поседује велике инфраструктурне прикључке за пијаћу воду, сакупљање и одношење смећа, електрично осветљење, телефонски прикључак и прикључак на канализациону мрежу. Како се градилиште налази на постојећем и оперативном урбанизованом подручју, утицаји на животну средину током извођења грађевинских радова биће ограничени на оне који су заједнички свим грађевинским активностима – загађење ваздуха, прашина и бука, вибрације тла, поремећаји локалног земљишта и евентуално загађење подземних вода. Већина негативних утицаја осетиће се само привремено (током извођења радова) и биће ограниченог обима. Уз то, еколошка својства грађевинских материјала који ће се користити на овом потпројекту у складу су са одговарајућој законском регулативом у Србији, док се новоизграђени објекат сматра енергетски ефикасним сходно одговарајућој регулативи у земљи. Како је предмет овог Плана изградња новог објекта који ће бити спојен с постојећим као планирана интервенција у оквиру овог потпројекта, очекује се да се током овог процеса произведу различити токови отпада, с којима би требало поступити као што је предвиђено у наредним одељцима овог Плана.

Применом добре инжењерске праксе и одговарајућим надзором градилишта и извршења уговора минимизираће се или потпуно избећи негативни утицаји. Како би се избегли, спречили или ублажили могући безбедносни и здравствени ризици по раднике и заједницу, потенцијални еколошки утицаји на квалитет ваздуха, подземних вода, ометање буком, стварање отпада и управљање отпадом, предлажу се добре праксе рушења/изградње, које укључују неколико мера ублажавања утицаја у оквиру следећег Плана за ублажавање штетних утицаја на животну средину и социјално окружење.

Одељак 6. Одговорност за управљање животном средином и социјалним окружењем. У овом одељку утврђују се и разматрају одговорности релевантних страна (МПНТР, *ЕСЕС* ЈУП, Извођача радова, Стручног надзора, особља предшколске установе и других) за реаговање на потенцијалне еколошке, социолошке и друге утицаје утврђене Планом за управљање животном средином и социјалним окружењем и примену одговарајућих мера заштите.

Одељак 7. Клаузуле уговора о извођењу грађевинских радова везане за заштиту животне средине и социјалног окружења. У овом одељку наводи се да ће већина утицаја на животну средину у фази реконструкције/изградње бити потенцијално ублажена уношењем одговарајућих клаузула у уговоре о извођењу грађевинских радова, искључујући оне за које су искључиво одговорни особље предшколске установе и Општина Житорађа. Закључује се да уговори о изградњи и други уговори о извођењу грађевинских радова морају да садрже одредбе овог Плана заједно с Планом за ублажавање штетних утицаја на животну средину и социјално окружење и Планом праћења стања животне средине и социјалног окружења тако да оне буду обавезујуће за Извођаче радова.

Одељак 8. Спровођење потпројекта. Одговорност за надгледање укупног спровођења пројекта лежи на МПНТР. Управљање Пројектом и свакодневни рад биће у надлежности МПНТР и ЈУП-а *ЕСЕС*. ЈУП у оквиру МПНТР ће такође координирати укупан план рада повезан с овим потпројектом, планове градње, напредовање и примену предложених мера за избегавање односно минимизацију еколошких, здравствених и безбедносних ризика. Одговорност за спровођење мера ублажавања у форми обука за подизање свести које се тичу здравља и безбедности деце током изградње и функционисања објекта лежаће на Општини Житорађа и особљу предшколске установе, у складу с Финансијским споразумом потписаним између МПНТР и Општине Житорађа. У оперативној фази, кад објекти предвиђени овим потпројектом буду изграђени и у функцији, главне активности повезане са заштитом животне средине биће припрема Плана противпожарне заштите и Плана редовног и превентивног одржавања објекта (водовод и канализација, грејање, опрема), док су социјални утицаји углавном повезани са општим приступом објекту, безбедношћу деце током физичког приступа објекту и општом доступношћу предшколске установе.

Одељак 9. Праћење. Спровођења пројекта *ECEC* пратиће МПНТР и ЈУП. Информације и подаци које сакупе сви субјекти који спроводе Пројекат биће унети у укупан оквир праћења и вредновања. МПНТР ће кроз пројектне извештаје редовно надгледати активности праћења и вредновања, вредновати постигнуте резултате и усмеравати субјекте који спроводе Пројекат на корекције управљачких активности. Главна одговорност за спровођење мера повезаних са овим Планом лежи на Извођачу, који на дневном нивоу мора узимати у обзир и примењивати све предложене мере превенције и ублажавања утицаја. Именовани Стручни надзор у обавези је да надзире практичну примену заштитних мера од стране Извођача и издаје налоге односно упутства за корекције, ако је потребно, заједно с Инвеститором и ЈУП *ECEC*. Према националном законодавству, главна одговорност кад је реч о инспекцијском надзору лежи на општинским органима (инспекторима за заштиту животне средине, комуналним инспекторима, инспекторима за безбедност и здравље на раду, грађевинским инспекторима), који ће бити укључени у праћење примене мера ублажавања утицаја и предложеног Плана праћења стања животне средине (Одељак 6 овог Плана) у складу са одговарајућим законодавством Републике Србије. Извођач грађевинских радова у обавези је да спроводи све активности праћења стања предвиђене Планом праћења стања животне средине у оквиру овог ПЗУЖССО за које је ангажован. Именовани Стручни надзор је задужен за праћење свих грађевинских радова, укључујући и мере заштите животне средине и мере ублажавања утицаја на социјално окружење током реализације пројекта.

Одељак 10. Извештавање. Овај одељак пружа детаљне информације о четири одвојена нивоа праћења и општој обавези извештавања.

Ниво 1. Извештаји које Извођач подноси Стручном надзору: Извођач ће припремити извештај о усаглашености с ПЗУЖССО као Квартални извештај о напретку ПЗУЖССО, и поднети га именованом Стручном надзору. Овај извештај биће поднет и на српском и на енглеском језику, у штампаном и електронском облику. У тим извештајима биће документована примена мера заштите и ублажавања утицаја на животну средину и социјално окружење, заједно с прописаним активностима праћења у датом кварталном периоду извештавања. Извођач ће водити рачуна о природној средини и социјалном окружењу на основу планова за ублажавање утицаја и праћење који су саставни део овог ПЗУЖССО. Сваки извођач је у обавези да на средини трајања пројекта припреми и поднесе Стручном надзору Средишњи извештај о утицају на животну средину и социјално окружење који покрива све активности на пројекту током половине периода спровођења пројекта.

Ниво 2. Извештаји које Стручни надзор подноси Инвеститору: Именовани Стручни надзор подноси Квартални извештај о напредовању ПЗУЖССО и Средишњи извештај о утицају на животну средину и социјално окружење Инвеститору (општини). На основу уговора потписаног између Финансијера (МПНТР), Инвеститора (општине) и Извођача, именовани Стручни надзор проследиће извештаје Инвеститору (општини) највише три радна дана по пријему истих од Извођача.

Ниво 3. Извештаји које Инвеститор подноси ЈУП *ECEC*/МПНТР: Инвеститор (општина) подноси ЈУП *ECEC*/МПНТР Квартални извештај о напредовању ПЗУЖССО и Средишњи извештај о утицају на животну средину. На основу уговора потписаног између Финансијера (МПНТР), Инвеститора (општине) и Извођача, Инвеститор ће проследити извештаје ЈУП *ECEC* највише три радна дана по пријему истих од Извођача.

Ниво 4. Извештаји које ЈУП *ECEC* подноси СБ: ЈУП *ECEC* ће МПНТР и СБ слати најмање полугодишње извештаје, како је предвиђено Пројектним оперативним приручником (ПОП) и Документом о оцени изводљивости пројекта, који се односе на статус мера ублажавања утицаја које спроводи Извођач, додатне мере ублажавања утицаја које би могле бити потребне, случајеве неусаглашености са одговарајућим еколошким дозволама, жалбе локалног становништва и НВО и начин на који је на њих одговорено. Праћење и усклађивање са ОДУЖССО

и ПЗУЖССО за ову конкретну локацију током спровођења пројекта вршиће ЈУП *ЕСЕС* (стручњак за питања заштите животне средине и стручњак за социјална питања) и послати барем један писмени извештај Банци за време реализације овог потпројекта.

За сва извештавања, у случају било какве несреће или угрожавања животне средине, односно у случају инцидента повезаних са здрављем и безбедношћу на раду, укључујући али се не ограничавајући на тешке повреде на раду, губитак екстремитета или смрт узроковане активностима на градилишту, ЈУП *ЕСЕС* ће без одлагања обавестити СБ. Извештавање о таквим догађајима спроводиће се од нивоа 1 до нивоа 4, без одлагања и тако да укупно не траје дуже од 24 часа од инцидента. Извођач има коначну одговорност за извештавање и саопштавање вести о инциденту надлежном Стручном надзору и релевантним органима Републике Србије. ЈУП *ЕСЕС* има коначну одговорност за извештавање и званично обавештавање о инциденту СБ.

Одељак 11. Извештај о процени утицаја на животну средину. У овом одељку дат је дијагностички преглед главних параметара процењених у природној/непосредној средини (подземне воде, уређење терена и пејзаж, постојећа или будућа употреба земљишта и водни и енергетски ресурси) и елемената штетних по јавно здравље (квалитет ваздуха, квалитет воде, загађење тла, отпад, бука и вибрације, биодиверзитет). Сви проучени потенцијални утицаји оцењени су као негативни, њихово дејство је ограничена на локално подручје на ком се јављају, а обим је локализован на градилиште потпројекта. Већина утврђених утицаја присутна је у фази извођења грађевинских радова на овом потпројекту, њихово трајање је углавном дуготрајно и сви се могу неутралисати. По вероватноћи, утврђени утицаји оцењени су као мало вероватни, изузев утицаја који потичу из стварања отпада и управљања отпадом, који се сматрају извесним. Значај скоро свих утврђених утицаја је мала, изузев утицаја који се тичу стварања отпада и управљања отпадом, који се сматрају знатним.

Одељак 12. Извештај о процени утицаја на социјално окружење пружа детаљан преглед социјалних ризика повезаних са овим потпројектом и одговарајуће мере ублажавања, пружајући и информације о одговорностима различитих заинтересованих страна у спровођењу овог Плана и чувања социјалног окружења у оперативном подручју овог потпројекта. Главне утврђене области ризика јесу могући утицаји на здравље и безбедност услед активности изградње пер се и њихов инкриминишући ефекат услед појачаног саобраћаја услед извођења грађевинских радова, могући поремећај васпитнообразовних активности, водоснабдевања итд. Сprovedено је испитивање предложених локација за потпројекат и нису утврђени утицаји који активирају ОП 4.12.

Одељак 13. План за ублажавања утицаја на животну средину, и одељак 15. План праћења стања животне средине. Ови одељци пружају детаљан и конкретан преглед ризика по животну средину повезаних са овим потпројектом и одговарајуће мере ублажавања утицаја, пружајући информације о одговорностима које имају различите заинтересоване стране у спровођењу овог Плана и заштити животне средине у подручју рада потпројекта. Главне области ризика које су утврђене јесу могући штетни утицаји на животну средину, здравље и безбедност због лошег пројектовања и планирања, неодговарајуће примене овог Плана услед лоше повезаности Плана са осталим уговорима, могући штетни утицаји на животну средину, здравље и безбедност због одсуства или непоштовања релевантних процедура, могући штетни утицаји на животну средину и здравље повезани са питањима безбедности и здравља на раду, загађења воде и тла, стварања смећа, ометања буком и загађења ваздуха.

Одељак 14. План за ублажавања утицаја на социјално окружење и Одељак 16. План за праћење социјалног окружења пружају преглед социјалних ризика повезаних са овим потпројектом и одговарајуће мере ублажавања утицаја, уз информације о томе које заинтересоване стране су одговорне за спровођење овог Плана и очување социјалног окружења у оперативној области потпројекта.

Одељак 17. План за укључивање заинтересованих страна и жалбени механизам пружа преглед активности које се тичу укључивања заинтересованих страна у потпројекат без ограничавања, као и детаље о жалбеном механизму за конкретан потпројекат, његовој улози и одговорностима.

Одељак 18. Извештај о јавној расправи. У овом одељку дати су докази који се тичу обавезе јавног објављивања према ОДУЖССО пројекта ЕСЕС, списак учесника јавне расправе и записници са састанака одржаних у склопу јавне расправе.

Одељак 19. Прилози садрже одговарајућу допунску документацију, слике и документацију.

2. КОНТЕКСТ и ОПШТА ДИЈАГНОСТИЧКА ПРОЦЕНА

Овај План за управљање животном средином и социјалним окружењем (ПзУЖССО) припремљен је ради утврђивања штетних утицаја потпројекта у Житорађи на животну средину и социјално окружење (без активирања ОП 4.12), укључујући утицаје на конкретну локацију који могу бити ефикасно превазиђени применом мера ублажавања утицаја. Овај документ усаглашен је с релевантним националним законодавством и захтевима СБ у вези с процедурама процене утицаја на животну средину и физичка културна добра и у складу је с Оквиром за управљање животном средином и социјалним окружењем,¹ који је завршен и изнет на јавну расправу у Београду 4. новембра 2016. Уз то, овај документ је заснован на оперативној политици Светске банке и усаглашен с њеном оперативном политиком, која пружа општу политику, смернице, кодексе праксе и процедуре које треба укључити у спровођење свих потпројеката предложених за финансирање.

Контекст за земљу

Министарство заштите животне средине (МЗЖС) представља кључну институцију у Републици Србији одговорну за стварање и спровођење политике заштите животне средине. Другим аспектима управљања животном средином баве се друге институције, као што су Завод за заштиту природе Србије (ЗЗПС), Републички завод за заштиту споменика културе (РЗЗСК) и релевантни органи општинских управа.

Што се тиче националних правних оквира за питања животне средине и оквира процене утицаја на животну средину у РС, садржаних у законодавном систему РС, регулисаних Законом о процени утицаја на животну средину, за активности предвиђене предложеним потпројектом у Житорађи (унапређење и проширење постојеће и изградња нове предшколске инфраструктуре) Процена утицаја на животну средину није потребна.

Покренута политика СБ везана за заштиту животне средине

Према критеријумима документа ОП/БП 4.01 ПРОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, Пројекат ЕСЕС припада категорији Б, пошто су његови потенцијално штетни еколошки утицаји на становништво или еколошки важна подручја, међу којима су мочварна подручја, шуме, пашњаци или друга природна станишта, везани за конкретну локацију, уз мало или нимало утицаја који су неповратни. То важи и за предложени потпројекат у Житорађи. Детаљи о класификацији Пројекта, процедури за процену стања животне средине и припреми ПУЖС/ПзУЖССО и других инструмената заштите животне средине доступни су у ОДУЖССО за конкретан пројекат.

¹ ОДУЖССО доступан је на: <http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2016/11/ESMF-ENG-2.pdf>

По утврђивању локације овог потпројекта, адекватна и договорена темељна провера локације предложеног потпројекта обављена је комбинацијом деск анализе секундарних података и потврде добијених резултата на терену. Оваквом провером нису утврђени штетни социјални утицаји који би изискивали примену ОП/БП 4.12 ПРИНУДНО РАСЕЉАВАЊЕ. Социјалним утицајима изузев оних који су везани за принудно расељавање управљаће се путем социјалног скрининга и образаца за ублажавање утицаја и праћење предвиђених ОДУЖССО за овај Пројекат који је укључен у овај ПЗУЖССО.

Опис пројекта

Светска банка је 21. фебруара 2017. одобрила пројекат под називом „Инклузивно предшколско васпитање и образовање”, укупне вредности 50.000.000 долара, у склопу подршке Влади Републике Србије у повећању приступа квалитетним услугама предшколског васпитања и образовања, посебно за децу из друштвено осетљивих група. Овај Пројекат се спроводи кроз четири главне компоненте:

Компонента 1: Проширење понуде слободних места у предшколским установама (око 34.000.000 долара). Циљ ове компоненте јесте да унапреди приступ предшколским услугама, посебно за децу узраста 3 до 5,5 година из друштвено осетљивих група, тако што ће повећати понуду слободних места у квалитетним предшколским установама. Ова компонента ће финансирати око 17.000 нових физичких места у урбаним и руралним подручјима комбиновањем нове градње, проширења постојећих предшколских установа и пренамене или унапређења других јавних зграда, као што су основне школе (или друге зграде доступне у општини). Приоритети у првим фазама спровођења Пројекта биће реновирање и пренамена/унапређење, како би се тиме брзо повећао приступ, док изградња нових објеката изискује више времена. Обновљени и новоизграђени објекти биће погодни за васпитнообразовне активности оријентисане к деци и користиће решења која повећавају ефикасност и флексибилност. За све нове и обновљене предшколске установе ова компонента ће финансирати набавку намештаја, дидактичког материјала, опреме и опремање игралишта. Општине ће бити утврђене и рангиране по приоритетима, на основу предложеног индекса (Индекс подобности општине – ИПО). Индекс је заснован на две димензије (процена потребе за предшколским услугама и социјалне и економске карактеристике општине). Поред горепомнутих нових и унапређених предшколских објеката, ова компонента ће финансирати и до пет нових иновативних центара који ће служити као модели предшколске установе за обуку и размену знања. Ово ће бити спроведено кроз новоградњу или реновирање постојећих предшколских установа које имају потенцијал да постану такви иновативни центри. Ови предшколски центри биће повезани са институцијама за обуку васпитача и користиће се за размену најбољих пракси у педагогији оријентисаној ка детету (и као део спровођења посебне обуке у оквиру Компоненте 2). Они ће бити опремљени према потребама за оптимално пружање предшколских услуга и за потребе обуке васпитача. Ова компонента обухватиће и обуку за локалне архитекте и грађевинске инжењере како би се у пројектима за изградњу и реновирање промовисала ефикасност и педагогија усмерена ка детету.

Компонента 2 (подељена на три поткомпоненте): Унапређивање квалитета предшколског васпитања и образовања (око 5.000.000 долара). Ова компонента финансираће активности усмерене ка изградњи основа за квалитетан предшколски систем који се одликује холистичким приступом подршци физичког, емоционалног, когнитивног развоја и добробити деце.

Компонента 3 (подељена на три поткомпоненте): Подршка деци и породици (око 9.000.000 долара). Ова компонента усмерена је на активности оснаживања родитеља и старатеља да унапреде родитељске вештине којима се врши развојна стимулација деце и

васпитне праксе код деце раног узраста (од зачећа до поласка у основну школу), с фокусом на најосетљивије друштвене групе: економски угрожене породице, породице с децом са сметњама у развоју и инвалидитетом и породице ромске националности, јер је њима приступ одређеним услугама ограничен на начин који утиче на њихово тренутно и будуће благостање.

Компонента 4 (подељена на две поткомпоненте): Управљање пројектом, техничка помоћ и праћење и вредновање (око 2.000.000 долара).

За активности у оквиру Компоненте 1 пројекта ЕСЕС, укључујући потпројекат у Житорађи, постоји највећа вероватноћа да ће произвести штетне утицаје на животну средину и социјално окружење током извођења радова на новим градилиштима, односно реконструкције постојећих објеката. Уколико је негативне утицаје на животну средину немогуће избећи, приликом избора локација и у свим наредним фазама планирања и спровођења Пројекта потребно је применити и пратити мере ублажавања утицаја представљене у овом документу. Мања је вероватноћа да ће било какви утицаји на животну средину и социјално окружење бити произведени током припреме и спровођења компоненти 2 и 3 Пројекта.

3. НАЦИОНАЛНИ ПРАВНИ ОКВИР ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОКВИР ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Списак релевантних републичких законских аката који се тичу заштите животне средине и социјалног окружења и републичка регулатива која се тиче процене утицаја на животну средину наведени су у Прилогу 1.

4. ПРИСТУП И МЕТОДОЛОГИЈА

Стручњаци за питања заштите животне средине и социјалног окружења сложили се са израдом и израдили планове за управљање животном средином и социјалним окружењем за конкретну локацију, што подразумева следеће (активности нису поређане према редоследу спровођења):

- Прикупљање примарних података и анализа
 - разговори и састанци с главним заинтересованим странама,
 - састанци са заинтересованим странама на републичком и локалном нивоу (састанак с ЈУП ЕСЕС 21. јануара 2019; обилазак градилишта наведеног потпројекта и састанак с контакт особом из партнерске општине 23. јануара 2019),
 - разговори са осталим заинтересованим странама важним за спровођење пројекта.
- Мапирање и анализа секундарних података путем деск истраживања других јавно доступних информација, као што су релевантно законодавство, правилници и стандарди Републике Србије, укључујући податке о локацији предложеног потпројекта.

Ова методологија у потпуности је сагласна са ОДУЖССО који је припремљен за потребе Пројекта, као што је наведено горе. Неопходна је писмена потврда или изјава Светске банке уколико ПЗУЖССО одступа од ОДУЖССО (и у чему, ако одступа).

Следи списак свих улазних података који су били доступни консултанту:

- пројекат и техничка документација за грађевинску дозволу,

- грађевинска дозвола,
- доказ о формалном упису постојећег предшколског објекта у Регистар непокретности у складу с националним правним оквиром,
- база података Регистра непокретности.

У прикупљању и прегледању података које је обавио консултант за питања заштите животне средине и социјалног окружења праћена је израђена методологија, а прикупљени подаци били су довољни за обим радног задатка. На основу доступних података, потпројекат и његови делови процењени су на основу формулара за ПСЖС који је дат у ОДУЖССО и описан у одељку 5.

Информације о локацији и типу радова предложеног потпројекта обезбедили су овлашћени представници ЈУП и МПНТР. Идентификација и приоритетизација потпројекта нису предмет овог ПзУЖССО већ су предмет споразума ЈУП-а и МПНТР.

5. ОПИС ПОТПРОЈЕКТА

Шира локација

Овај потпројекат налази се у Житорађи, у Улици Војводе Мишића 3. Планирани радови изводиће се у оквиру катастарских парцела бр. 3231/19 и 3231/20, на којима се налази постојећи предшколски објекат. Укупна површина градилишта, укључујући обе катастарске парцеле, износи 2.698 m². Обе парцеле регистроване су у Катастру непокретности Републике Србије као јавна својина у власништву Општине Житорађа, у складу са законом (слика 2). Постојећи објекат има укупну површину 475 m², од чега је 277 m² на катастарској парцели 3231/20, а 198 m² на катастарској парцели 3231/19.

Нови објекат бруто развијене површине 337 m² градиће се на катастарској парцели бр. 3231/19 укупне површине 1.618 m². Уз површину постојећег објекта од 475 m², предвиђена је укупна коначна бруто развијена површина од 812 m².

Слика 2. Поглед из ваздуха на парцеле бр. 3231/19 и бр. 3231/20, на којима се налази предвиђени потпројекат

Планиране интервенције

Тренутно се на локацији потпројекта налазе објекти предшколске установе „Прва радост“, подигнути пре отприлике 10 година средствима Националног инвестиционог плана Републике Србије. Због повећане потражње за програмима предшколског васпитања и образовања на територији општине Житорађа, планира се проширење постојећег објекта. Постојећи објекат (слике 3. и 4.) обухвата приземље и спрат, с просторијом за отприлике 15 деце јасленог узраста, радном собом за око 15 старије деце, лекарском ординацијом с просторијом за медицинско особље, собом за изолацију, просторијом за васпитаче са санитарним чвором и гардеробом, производном кухињом, трпезаријом, економским улазом за пријем намирница, просторијама за запослене у кухињи и сервисној служби, котларницом и другим помоћним објектима. Установа има 20 запослених, укључујући особље које ради у сеоским срединама. Постојећи објекат може да прими 64 детета.

Према званичном Пројекту за грађевинску дозволу (техничка документација бр. 157/PGD-GS-18, инвеститор Општина Житорађа и Предшколска установа „Прва радост“ Житорађа), који је израдио Атеље за пројектовање „Вук инжењеринг“ Прокупље, датиран у децембру 2018. уз грађевинску дозволу бр. ROP-ZRA-20280-CPA-4/2019 од 16. јануара 2019. коју је издала Служба за инспекцијске грађевинско-комуналне послове, урбанизам и обједињене процедуре Општине Житорађа, који је особље ЈУП *ЕСЕС* званично ставило на располагање стручњаку за питања заштите животне средине 21. јануара 2019, под проширењем постојећег предшколског објекта

предвиђа се изградња две васпитне собе и додатних садржаја за 34 детета, који ће топлом везом бити функционално повезани с постојећим објектом преко постојећег ходника. Дограђени објекат налазиће се на јужној страни катастарске парцеле, с главним улазом с јужне стране и прилазном стазом на западној страни, уз објекат. Планираним проширањем за две васпитне собе повећаће се капацитет предшколске установе за 34 детета, чиме ће укупан капацитет бити 98 деце. Положаји постојећег и дограђеног објекта приказани су на слици 5.

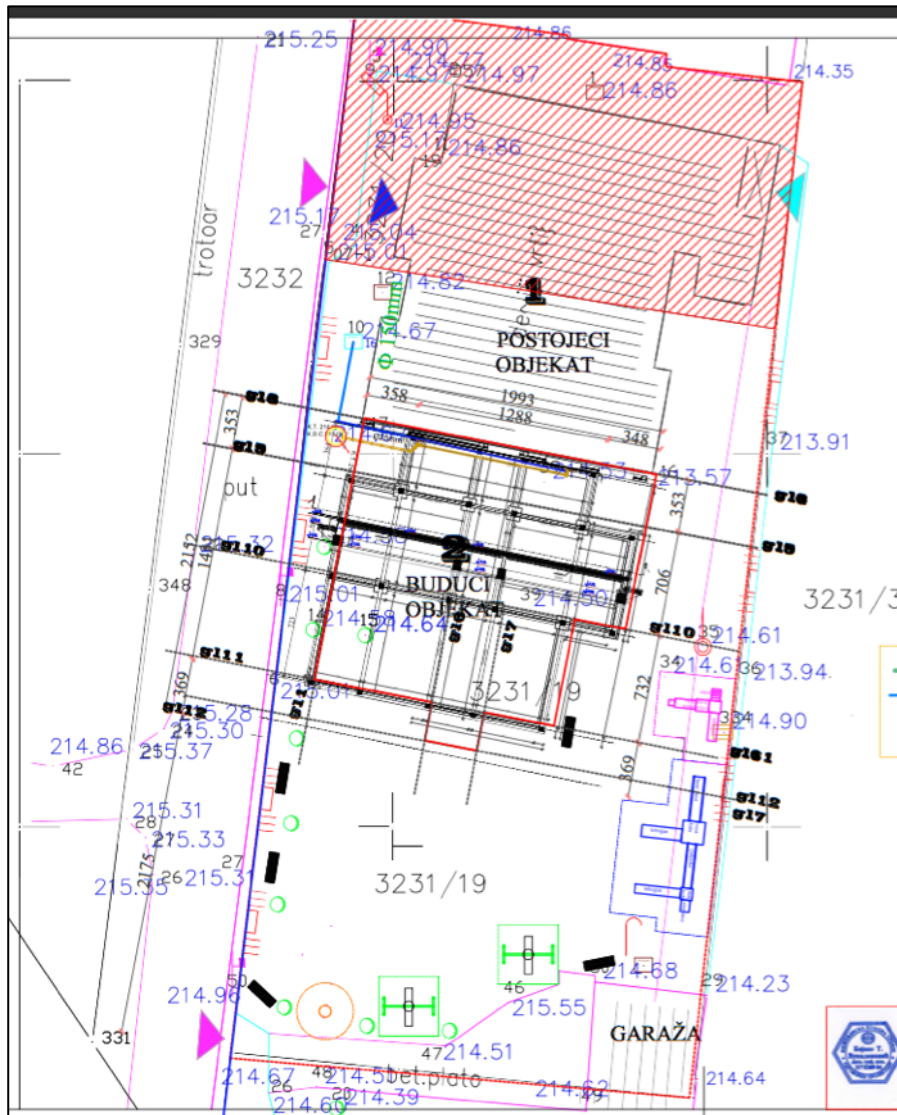
Овим ПЗУЖССО разматра се проширење постојећег објекта као интервенција планирана овим потпројектом, без потребе за реновирањем постојећег објекта или сличних радова на њему.

Слика 3. Постојећи објекат (фото С. Сушић)

Слика 4. Локација доградње на постојећи објекат (фото С. Сушић)

Слика 5. Положај постојећег објекта и нове доградње (1 – постојећи објекат, 2 – доградња)

Важне околности које треба узети у обзир

Како је предвиђено Пројектом за грађевинску дозволу, локација предложеног потпројекта у граду Житорађи тренутно поседује велике инфраструктурне прикључке за пијаћу воду, сакупљање и одношење смећа, електрично осветљење, телефон и канализациону мрежу. Како се градилиште налази на постојећем и оперативном урбанизованом подручју, утицаји на животну средину током извођења грађевинских радова биће ограничени на оне који су заједнички свим грађевинским активностима – загађење ваздуха, прашина и бука, вибрације тла, поремећаји локалног земљишта и евентуално загађење подземних вода. Већина негативних утицаја осетиће се само привремено (током извођења радова) и биће ограниченог обима.

Како је предмет овог Плана изградња новог везаног објекта у својству планиране интервенције у оквиру овог потпројекта, очекивано је да ће се тиме створити различити токови отпада, којима ће се управљати као што је описано у наредним одељцима овог документа.

Примена добре инжењерске праксе и одговарајућа контрола градилишта и извршења уговора, међутим, допринеће смањењу или потпуном избегавању штетних утицаја. Како би се избегли,

спречили или ублажили могући безбедносни и здравствени ризици по раднике и заједницу, потенцијални еколошки утицаји на квалитет ваздуха, подземних вода, ометање буком, стварање отпада и управљање отпадом, предлажу се добре праксе рушења/изградње, које укључују неколико мера ублажавања утицаја предвиђених следећим Планом за ублажавање штетних утицаја на животну средину (одељак 5 овог документа).

Главна одговорност за спровођење мера предвиђених овим ПЗУЖССО лежи на Извођачу/Подизвођачу радова, који мора да узме у обзир и свакодневно примењује све предложене превентивне мере и мере за ублажавање утицаја. Стручни надзор мора да надзире примену мера за ублажавање утицаја на животну средину које спроводи Извођач/Подизвођач радова, као и да им пружа упутства односно налоге за корекцију тамо где је то потребно. Према републичким законима, главна одговорност кад је реч о инспекцијском надзору лежи на општинским органима (инспектору за заштиту животне средине и комуналном инспектору), који ће бити укључени у контролу примене мера за ублажавање утицаја и примене предложеног Плана надзора (одељак 6 овог документа). Предшколска установа и њено особље биће одговорни за спровођење одредби везаних за здравље и безбедност деце како је описано у Плану за ублажавање утицаја на социјално окружење (одељак 14) а у складу с финансијским споразумом потписаним између Општине Житорађа и МПНТР.

ЈУП оформљен у оквиру МПНТР такође ће координисати свеукупни план рада у вези с овим потпројектом, рокове за изградњу, напредак у извођењу потпројекта и примену предложених мера за избегавање односно смањивање на најмању меру ризика по животну средину, социјално окружење, здравље или безбедност.

У функционалној фази, кад објекти предвиђени овим потпројектом буду изграђени/довршени и у функцији, главна активност у погледу заштите животне средине биће у вези с припремом Плана противпожарне заштите и Плана редовног и превентивног одржавања објекта (водовод и канализација, грејање, опрема), сходно релевантној регулативи Републике Србије (Закон о заштити од пожара (СГРС бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018). Даље спровођење мера ублажавања утицаја у функционалној фази углавном је повезано са општим приступом објекту, редовним активностима одржавања, очувањем новог објекта кроз континуирано образовање и промоцијом друштвено одговорног понашања корисника.

6. ОДГОВОРНОСТ ЗА УПРАВЉАЊЕ ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ И СОЦИЈАЛНИМ ОКРУЖЕЊЕМ

За сваки потенцијални утицај, овим ПЗУЖССО утврђене су предложена мера или мере ублажавања утицаја и стране одговорне за примену тих мера², тј.:

- Извршни субјекти задужени за обављање посла. За овај конкретан потпројекат, Извођач/Инвеститор обезбедиће од надлежних републичких и локалних органа све неопходне уговоре и дозволе пре почетка извођења грађевинских радова.
- Извођачи грађевинских радова преузеће одговорност за физичку примену мера за ублажавање утицаја предвиђених овим ПЗУЖССО током фаза изградње, у складу с прописима Светске банке и одговарајућим законодавством Републике Србије.

² Током својих надзорних мисија Светска банка може у било ком тренутку затражити проверу да ли су такве дозволе издате и важеће и да ли су аспекти надзора и примене мера ублажавања утицаја овог Плана спроведени током фаза изградње у складу с прописима Светске банке и одговарајућим законима Републике Србије.

- Субјекти који врше надзор радова (које изводи Извођач) проверавају да ли Извођач примењује мере ублажавања утицаја онако како је планирано. Стручни надзор (предузећа, самостални консултанти) одговоран је за то да се радови и мере наведене у овом Плану спроводе благовремено, поуздано и на одговарајући начин, у складу с доленаведеном табелом мера за ублажавање утицаја.
- ЈУП *ЕСЕС* има службену одговорност према МПНТР и СБ за спровођење мера предвиђених овим Планом.
- Извођач радова ће припремити своје извештаје о усаглашености с ПзУЖССО у виду кварталних извештаја о напретку и поднеће их именованом Стручном надзору, а он даље Инвеститору и ЈУП *ЕСЕС*, како је описано у Одељку 10 овог документа. Исто важи за ангазоване на активностима праћења животне средине и социјалног окружења и надзора за њихов део активности на ублажавању утицаја и праћењу стања животне средине. Сваки извођач радова обавезан је да на средини трајања пројекта састави и достави именованом Стручном надзору извештај о стању животне средине и социјалног окружења у којем су наведене све пројектне активности спроведене током половине периода спровођења пројекта³.
- ЈУП подноси полугодишње извештаје МПНТР и СБ о томе какав је статус спровођења мера ублажавања утицаја од стране Извођача, које су додатне мере ублажавања утицаја које треба спровести, о случајевима неусаглашености с неопходним дозволама у области заштите животне средине, жалбама примљених од становништва и невладиних организација и о томе како је на њих одговорено.

7. КЛАУЗУЛЕ УГОВОРА О ИЗВОЂЕЊУ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА ВЕЗАНЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И СОЦИЈАЛНОГ ОКРУЖЕЊА

Већина утицаја на животну средину и социјално окружење током фазе изградње вероватно ће бити ублажена укључивањем одговарајућих клаузула у уговоре о извођењу грађевинских радова. Уговори о изградњи и извођењу других грађевинских радова морају да укључе одредбе овог Плана у своје планове за ублажавање утицаја на животну средину и социјално окружење и за праћење стања животне средине и социјалног окружења и да пропишу најмање следеће обавезе Извођача радова:

- усклађеност с националним законодавством и стандардима у вези са заштитом животне средине;
- усклађеност са Оперативним процедурама Светске банке;
- одговарајући начин уклањања отпада после градње и ископавања;
- враћање градилишта у квази изворно стање по истеку радова, у складу с релевантном пројектном документацијом (као што је пројекат за уређење околине);
- очување безбедности и здравља на раду (консултанти и извођачи радова ангажовани на овом потпројекту морају се придржавати свих одговарајућих закона и прописа који се тичу безбедности и здравља на раду),
- усклађеност са елементима Плана за ублажавање и праћење утицаја на социјално окружење које се тичу извођача.

³ Оквирни садржај овог извештаја дат је у прилогу.

8. РЕАЛИЗАЦИЈА ПОТПРОЈЕКТА

Функције управљања пројектом, укључујући праћење спровођења овог ПзУЖССО, и свакодневне активности у надлежности су Јединице за управљање пројектом (ЈУП) *ECEC* и МПНТР.

За потребе овог потпројекта, МПНТР се сматра Финансијером, док се општинска управа сматра Инвеститором. Финансијер и Инвеститор потписују уговор о обостраним обавезама, који ће садржати основне податке и смернице за очување животне средине, како је предвиђено овим Планом. По завршетку тендерске процедуре, Финансијер и Инвеститор потписују са Извођачем уговор о извођењу радова. Стручни надзор одговоран за надзор радова које изводи Извођач биће изабран после тендерске процедуре и потписаће одговарајући уговор са Инвеститором.

ЈУП *ECEC* и МПНТР такође ће координисати свеукупни план рада у вези с овим потпројектом, редослед и рокове градње, напредак у реализацији пројекта и примену предложених мера за избегавање односно ублажавање ризика по животну средину, здравље и безбедност.

Током употребне фазе, кад објекти предвиђени овим потпројектом буду изграђени и у функцији, главна активност на заштити животне средине биће у вези с припремом Плана противпожарне заштите и Плана редовног и превентивног одржавање објекта (водовод и канализација, грејање, опрема) у складу са одговарајућом регулативом у Републици Србији.

9. ПРАЋЕЊЕ

Пројекат *ECEC* пратиће МПНТР и ЈУП. Информације и подаци прикупљени преко било ког субјекта задуженог за спровођење Пројекта биће укључени у свеукупни оквир за праћење и процену. МПНТР ће редовно обављати активности праћења и процене кроз пројектне извештаје, процењиваће постигнуте резултате и давати упутства субјектима задуженим за спровођење пројекта о корективним мерама.

Главна одговорност за примену мера предвиђених овим Планом за управљање животном средином и социјалним окружењем лежи на Извођачу, који мора да узме у обзир и свакодневно примењује све предложене превентивне мере и мере ублажавања утицаја. Стручни надзор одговоран је за контролу практичне примене мера за ублажавање утицаја од стране Извођача и пружање корективних упутстава или издавање налога за корекције ако је потребно, заједно са Инвеститором и ЈУП *ECEC*. Према националним законима, главна одговорност кад је реч о инспекцијском надзору лежи на општинским органима (инспекторима за заштиту животне средине, комуналним инспекторима, инспекторима за безбедност и здравље, грађевинским инспекторима), који ће бити укључени у праћење примене мера за ублажавање утицаја и предложеног Плана праћења (Одељак 6 овог ПзУЖССО), у складу са одговарајућом регулативом у Србији. Извођач грађевинских радова мора да обави све активности праћења дефинисане Планом за праћење стања животне средине у оквиру овог ПзУЖССО, за активности за које је ангажован. Стручни надзор је одговоран за праћење свих грађевинских активности, укључујући заштиту животне средине током спровођења пројекта. План праћења за овај потпројекат треба израдити на основу тендерске документације тако да у најмању руку садржи:

- елементе заштите животне средине које треба пратити, као и начине потврде;
- конкретна подручја, локације и параметре које треба пратити;
- стандарде и критеријуме који ће се примењивати;
- трајање праћења;

- институционалну одговорност за праћење и надзор;
- податке о извештавању.

Нацрт Плана праћења животне средине дат је у Одељку 13 овог документа.

Социјалне параметре пројекта *ECEC* пратиће МПНТР и ЈУП и укључити их у оквирни документ за праћење и вредновање. Циљ праћења социјалних параметара јесте:

- (i) обавештавање одговорних лица на пројекту и благовремено пружање информација о успеху или процесу као што је предвиђено овим ПзУЖССО, на начин који омогућава промене система ако то буде потребно, и
- (ii) коначна оцена успешности мера ублажавања утицаја унетих у потпројекат тако да се утврди да ли су почетни социјални услови потпројеката поново успостављени, унапређени или погоршани.

План праћења за овај потпројекат укључиваће:

- систематично евидентирање социјалног надзора пројектних активности тако да омогући једноставну претрагу и налажење свих докумената на захтев МПНТР и Светске банке,
- праћење прекида пружања васпитнообразовних услуга у предшколском објекту,
- праћење броја деце која су прошла обуку подизања свести о безбедности,
- праћење и документовање консултација са заинтересованим странама из локалне заједнице које су претходиле овом потпројекту,
- праћење жалби поднетих у вези са овим потпројектом.

10. ИЗВЕШТАВАЊЕ

Процес извештавања на овом потпројекту одвијаће се на четири нивоа, као што је описано доле:

Ниво 1. Извештаји које Извођач подноси Стручном надзору

Извођач ће припремити извештаје о усаглашености с ПзУЖССО као Квартални извештај о напретку ПзУЖССО и као Крајњи извештај о ПзУЖССО, и поднети га именованом Стручном надзору. Ови извештаји подносиће се и на српском и на енглеском језику, у штампаном и електронском облику. У тим извештајима биће документована примена мера заштите и ублажавања утицаја на животну средину, заједно с прописаним активностима праћења у датом кварталном периоду извештавања за кварталне извештаје и током читавог периода трајања пројекта за Крајњи извештај. Извођач ће водити рачуна о квалитету животне средине на основу планова за ублажавање утицаја и праћење, који су саставни део овог ПзУЖССО.

Сваки извођач је у обавези да на средини трајања пројекта припреми и поднесе Стручном надзору Крајњи извештај о утицају на животну средину, који покрива све активности на пројекту током укупног периода спровођења пројекта.

Ниво 2. Извештаји које Стручни надзор подноси Инвеститору

Именовани Стручни надзор подноси Квартални извештај о напредовању ПзУЖССО и Крајњи извештај о утицају на животну средину Инвеститору (општини). На основу уговора потписаног између Финансијера (МПНТР), Инвеститора (општини) и Извођача, именовани Стручни надзор проследиће ове извештаје Инвеститору (општини) највише три радна дана по пријему истих од Извођача.

Ниво 3. Извештаји које Инвеститор подноси ЈУП ЕСЕС/МПНТР

Инвеститор (општина) подноси ЈУП ЕСЕС/МПНТР Квартални извештај о напредовању ПзУЖССО и Коначни извештај о утицају на животну средину. На основу уговора потписаног између Финансијера (МПНТР), Инвеститора (општине) и Извођача, Инвеститор ће проследити ове извештаје ЈУП ЕСЕС највише три радна дана по пријему истих од Извођача.

Ниво 3а. Извештаји које Предшколска установа подноси МПНТР посредством Инвеститора (општине)

Предшколска установа посредством Инвеститора (општине) подноси Кварталне извештаје о напретку који се тичу мера за које су према овом Плану одговорни Предшколска установа и њено особље. Ова обавеза Предшколске установе заснива се на споразуму потписаном између финансијера (МПНТР) и Инвеститора (општине).

Ниво 4. Извештаји које ЈУП ЕСЕС подноси СБ

Како је предвиђено Пројектним оперативним приручником (ПОП) и Документом о оцени изводљивости пројекта, ЈУП ЕСЕС ће МПНТР и СБ слати најмање полугодишње извештаје о статусу мера ублажавања утицаја које спроводе извођачи, додатним мерама ублажавања утицаја које би могле бити потребне, случајевима неусаглашености с применљивим еколошким дозволама, притужбама локалног становништва и НВО и начину на који је на њих одговорено. Праћење и усклађеност са ОДУЖССО и ПзУЖССО за ову конкретну локацију током спровођења пројекта вршиће ЈУП ЕСЕС (стручњак за питања заштите животне средине и стручњак за социјална питања) и о томе барем једном писмено известити Банку током реализације овог потпројекта, али најмање једном у три месеца.

Посебне одредбе везане за извештавање

За све нивое извештавања описане горе важи да, у случају било какве несреће или угрожавања животне средине односно у случају инцидента повезаних са здрављем и безбедношћу на раду, укључујући али се не ограничавајући на тешке повреде на раду, губитак екстремитета или смрт узроковану активностима на градилишту, ЈУП ЕСЕС и СБ морају о томе без одлагања бити обавештени. Извештавање ће без одлагања тећи од нивоа 1 до нивоа 4, а све укупно до извештавања највише инстанце не сме проћи више од 24 часа од тренутка догађаја. Извођач има коначну одговорност за извештавање и саопштавање вести о инциденту надлежном Стручном надзору и релевантним органима Републике Србије. ЈУП ЕСЕС има крајњу одговорност за извештавање и пружање додатних информација СБ о инцидентима, према потреби и од случаја до случаја.

11. ИЗВЕШТАЈ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Процена утицаја – изградња новог објекта повезаног с постојећим									
Животна средина	Врста утицаја	Позитиван или негативан	Јачина утицаја	Домет/локација јављања утицаја	Време јављања утицаја	Трајање утицаја	Повратан / неповратан утицај	Вероватноћа утицаја	Значај
Физичка/природна средина									
Подземне воде	цурење горива и течног опасног отпада (фарби, разређивача итд.)	негативан	локалан	на локацији	у фази изградње	краткорочан	потенцијално неповратан	мала	мали
Уређење терена и пејзаж	поремећаји постојећег терена и пејзажа	негативан	локалан	на локацији	у употребној фази	дугорочан	потенцијално неповратан	мала	мали
Постојећа или будућа намена земљишта	нема								
Вода и извори енергије	нема								
Елементи опасни по становништво									
Квалитет ваздуха	емисије из покретних извора CO ₂ , оксида азота, ПАУ, SO ₂ и честица (PM10, PM2.5). Производња честица преносивих ваздухом услед расклапања опреме, ископавања, кретања возила и руковања материјалима, посебно око градилишта	негативан	локалан	на локацији	у фази изградње	дугорочан	повратан	мала	мали
Квалитет воде	могући утицаји услед	негативан	локалан	на	у фази	дугорочан	повратан	мала	мали

	изливања моторних горива, моторних уља, лубриканата	ван		локацији	изградње	н			
Загађење земљишта	могући утицаји услед изливања моторних горива, моторних уља, лубриканата	негативан	локалан	на локацији	у фази изградње	дугорочан	повратан	мала	мали
Отпад	утицаји на животну средину и здравље услед неодговарајућег управљања различитим токовима отпада	негативан	локалан	на локацији	у фази изградње	дугорочан	неповратан/повратан	велика	знатан
Бука и вибрације	бука изазвана извођењем грађевинских радова и превозом и вибрације изазване употребом грађевинских машина и возила за превоз грађевинског материјала, превоз радника и превоз отпада	негативан	локалан	на локацији	у фази изградње	дугорочан	повратан	мала	мали
Биодиверзитет (флора и фауна)	нема								

12. ИЗВЕШТАЈ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА СОЦИЈАЛНО ОКРУЖЕЊЕ

У складу са Оквирном политиком расељавања (ОПР) и ОДУЖССОП спроведена је детаљна провера активности у оквиру овог потпројекта и извршена је анализа штетних утицаја на социјално окружење у складу са усвојеном листом елемената за анализу (Прилог 3). На основу анализе закључено је да потпројекат неће имати штетне утицаје на социјално окружење који активирају ОП 4.12. Остали утврђени утицаји на социјално окружење биће ублажени кроз овај ПЗУЖССО.

Детаљна провера била је усмерена на следеће категорије:

Власништво над земљом на којој ће нови објект бити подигнут.

Планирано је да се потпројекат реализује у оквиру Компоненте 1 а предвиђено је проширење капацитета постојећег предшколског објекта „Прва радост” у Општини Житорађа. Објект функционише с постојећим капацитетом од 231 детета узраста 1,2–7 година од 2010. На листи чекања тренутно се налазе 72 детета.

Објект на ком је планирана интервенција налази се у оквиру катастарских парцела бр. 3231/20 и 3231/19 КО Житорађа и простире се преко обе парцеле укупне површине 2.698 м². Формални власник обе парцеле, категоризоване као јавна својина, јесте Општина Житорађа. У Катастру непокретности није забележено потраживање ових парцела од формалног трећег лица.

Сам предшколски објект површине 277 м² изграђен је уз одговарајуће дозволе и као такав регистрован у Катастру као формална својина Општине Житорађа. На сликама ниже приказани су поглед одозго и положај две спојене земљишне парцеле и постојећег предшколског објекта „Прва радост”. Фотографије начињене током обиласка терена и градилишта дате су у Прилогу 5.

Катастарски подаци пружили су довољно доказа да не постоји треће лице које полаже формално право власништва и које би захтевало пренос права зарад извођења планираних активности.

Утицаји на социјално окружење који су изван ОП/БП 4.12

Планирано проширење предшколског објекта изводиће се за време рада објекта у пуном капацитету. Предшколска установа је на колективном летњем распусту и у њој нема деце ни особља само у јулу сваке године.

Уобичајене дневне активности распоређене су тако да почињу у 7 часова и теку током радног дана према следећем распореду:

- 7–7.30 – долазак деце,
- 7.50–8.30 – доручак,
- 11–13.15 – спавање,

- 13.15–14 – ручак,
- 15.30 – крај дана за групе свих узраста осим за децу из обавезног предшколског програма,
- 15.30–17.15 – школица страног језика (енглеског) као изборна активност.

У ПЗУЖССО за овај потпројекат размотриће се неизбежни ризици од потенцијалне изложености деце несрећама узрокованим оперативним/грађевинским радовима. Мере ублажавања утицаја треба да буде у складу са Одељком 8 овог Плана, који се примењује на Пројекат. ПЗУЖССО садржи сет мера ублажавања утицаја осмишљених тако да максимално смање ризике.

Мере ублажавања утицаја треба између осталог да буду усмерене на то да на најмању меру сведу:

- поремећај функционисања објекта и извођења васпитнообразовних активности,
- ризике изложености грађевинском саобраћају,
- могуће штетне утицаје на здравље деце и особља услед поремећаја у снабдевању санитарном и пијаћом водом,
- здравље и безбедност деце током извођења грађевинских радова.

Грађевински радови одвијаће се током уобичајене грађевинске сезоне између 15. марта и 15. новембра, а после тог периода у зависности од временских услова. Грађевински радови неће реметити укупно функционисање предшколског објекта, који ће и даље користити деца. Дневне активности предшколског објекта може реметити изложеност буци и прабини уколико ти утицаји нису на одговарајући начин ублажени мерама ублажавања утицаја предвиђеним Планом за ублажавање утицаја на социјално окружење и одговарајућим стручним надзором. Мере ублажавања утицаја предвиђене у Одељку 14 Плана за ублажавање утицаја на социјално окружење усаглашене су с распоредом извођења грађевинских радова.

Процена утицаја на социјално окружење – деактивирање и изградња										
Животна средина	Врста утицаја	Позитиван или негативан утицај	Јачина утицаја	Домет/локација јављања утицаја	Време јављања утицаја	Трајање утицаја	Повратан / неповратан утицај	Вероватноћа утицаја	Значај	
Расељавање и аквизиција земљишта										
	није применљиво	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема	нема
Приступ васпитнообразовним услугама										

	унапређен приступ васпитнообразовним услугама или поновна доступност истих	позитиван	мали	локалан	у фази функционисања	дугорочан	није применљиво	извесна	велики
Премештај у друге објекте									
	потреба за премештањем деце у друге објекте	негативан	мали	локалан	током извођења грађевинских радова	краткорочан	повратан	мала	мали
Прекид у функционисању објекта и пружању васпитнообразовних услуга									
	прекид у пружању васпитнообразовних услуга, прекид тренутне употребе и смањен учинак	негативан	мали	локалан	током извођења грађевинских радова и у уобичајеној сезони извођења грађевинских радова од 15. марта до 15. новембра	краткорочан	повратан	велика	умерен
Здравље деце и особља услед поремећаја снабдевања санитарном и пијаћом водом									
	прекид водоснабдевања	негативан	умерен	локалан	током извођења грађевинских радова	краткорочан	повратан	мала	умерен
Здравље и безбедност деце									
	ризик од повреда током извођења грађевинских радова	негативан	мали	локалан	током извођења грађевинских радова	краткорочан	повратан	велика	велики
Општи приступ објекту									
	ризик током употребне фазе	негативан	мали	локалан	у фази функционисања	дугорочан	повратан	мала	велики
Грађевински саобраћај									

	ризик од појачаног саобраћаја током извођења грађевинских радова	негативан	умерен	локалан	током извођења грађевинских радова	краткорочан	повратан	велика	велики
Безбедност деце током физичког приступа									
	безбедносни ризици при физичком приступу	негативан	мали	локалан	у фази функционисања	дугорочан	повратан	мала	мали
Позитиван утицај (више простора за кориснике објекта, нови спортски објекти, здраво окружење)									
	повећан број корисника објекта и нови услови за учење и рад	позитиван	велики	локалан	у фази функционисања	дугорочан	неповратан	извесна	велики

13. ПЛАН ЗА УБЛАЖАВАЊЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Опште одредбе

Могући утицај на животну средину	Обим утицаја	Предложене мере за ублажавање утицаја	Одговорност
Активност: Активности пројектовања			
Могући неповољни утицаји на животну средину, здравље и безбедност услед лошег пројектовања и планирања	Локалан/ краткорочан/мало вероватан/од великог значаја	<ul style="list-style-type: none"> Релевантне дозволе морају се прибавити пре отпочињања било каквих радова на изградњи/реконструкцији према релевантној регулативи у Србији (информација о локацији, локацијска дозвола (укључујући и извод из катастра подземних инсталација који издаје Републички геодетски завод, Сектор за катастар непокретности); локацијска дозвола и пројектна документација за заштиту од пожара (које издаје Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације) и водна дозвола (издаје Јавно предузеће „Србијаводе“), грађевинска и употребна дозвола; Током фазе пројектовања биће припремљени следећи додатни документи: <ul style="list-style-type: none"> План организације градилишта: обухвата мере заштите животне средине, здравља и безбедност на раду према законским условима (укључујући мере дефинисане у овом Плану), посебно узимајући у обзир транспортне руте које би требало да умање штетне последице по околне заједнице, ако је применљиво; 	Инвеститор Извођач радова

		<ul style="list-style-type: none"> ◦ <u>План управљања земљиштем</u> са мерама које треба предузети ради смањења на најмању меру утицаја ветра и воде на материјал ускладиштен на градилишту, мерама за умањивање губитка плодности површинског слоја земље, роковима, рутама за превоз и ,есту за одлагање отпада, као што је обезбеђивање грађевинског материјала од ветра и растурања и обезбеђивање места ископавања од ветра и растурања; • <u>План за управљање отпадом</u> и <u>План за управљање отпадним водама</u>. Сав грађевински отпадни материјал, укључујући бурад, дрвну грађу, песак и шљунак, џакове од цемента итд, мора се одложити на одговарајући начин. Ако не може да се замени за кауцију, треба га однети на одобрене депоније за нешкодљиво уклањање. План треба да обухвати све аспекте управљања отпадом, укључујући и примену стандардне праксе у тој области, као што су смањење отпада, поновна употреба и рециклажа. У њему би требало дефинисати коначне трасе одлагања целокупног отпада, уз поштовање националних прописа и процедура најбоље праксе управљања отпадом. План у најмању руку треба да садржи детаље о привременом складиштењу отпада, преносу отпада и предтретману пре коначног одлагања или рециклаже. За одлагање чврстог и течног отпада морају се користити лиценцирани/одобрени објекти уз обавезу бриге и поштовање ланца старања о целокупном отпаду који напушта градилиште. Овај план ажурира Извођач радова (и одобрава Стручни надзор) 28 дана од дана пријема Писма о прихватању од стране одабраног Извођача. 	
Неадекватна примена ПЗУЖССО услед слабе повезаности ПЗУЖССО с другим документима уговора	Локалан/ краткорочан/вероватан/ од великог значаја	Овај ПЗУЖССО треба да буде саставни део понуде и уговора. Обавеза је Извођача да урачуна примену мера ублажавања утицаја на животну средину у своје укупне трошкове. Од Извођача ће се тражити да поднесе кратку изјаву којом потврђује да су трошкови ПЗУЖССО укључени у цену понуде.	Извођач Стручни надзор (одговорни стручњак за питања заштите животне средине)
Активност: Грађевински радови – опште одредбе			
Могући неповољни утицаји на животну средину, здравље и безбедност на раду услед непостојања или непридржавања релевантних процедура	Локалан/ краткорочан/вероватан/ од великог значаја	Стручни надзор треба да потврди да је Извођач припремио следећу документацију: <ul style="list-style-type: none"> • <u>План управљања отпадом</u>, како је детаљно описано ниже. • <u>План управљања отпадним водама</u> за обезбеђене санитарне тоалете и правилно прикупљање и одлагање канализације како би се спречило загађење водотокова током извођења грађевинских радова. Овај план треба да ажурира Извођач радова (и одобри Стручни надзор) у року до 28 дана од дана пријема Писма о прихватању од стране одабраног Извођача. • <u>План управљања складиштима нафте и горива</u>. План Извођача треба да 	Извођач Стручни надзор

		<p>покрије све процедуре за складиштење, транспорт и коришћење нафте и горива, пуњење грађевинских машина и процедуре за смањење ризика од контаминације тла и воде. Горива и уља морају се чувати у дуплим резервоарима са 110% капацитета и све што се пролије треба очистити одмах. Возила за пуњење резервоара носеће сет за прикупљање просутог горива, како би се просуто гориво очистило што је пре могуће.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>План реаговања у хитним ситуацијама.</u> План Извођача треба да садржи процедуре за реаговање у ванредним ситуацијама, у случају несрећа или већих инцидената, како би се заштитили људи, имовина и природна добра. Потребно је навести детаљне податке о опреми за реакцију на цурења, која ће бити обезбеђена на градилишту. • <u>План за смањење буке.</u> Целокупна опрема треба да буде лиценцирана и одобрена у складу са стандардима ЕУ. Ово важи за сву механизацију, возила и градилишта где бука и вибрације могу утицати на осетљиве рецепторе. Извођач је дужан да неутралише утицај буке и вибрације на суседне заједнице, у складу са Законом о заштити од буке. • <u>План рашчишћавања градилишта.</u> Рашчишћавање градилишта и уклањање објеката Извођача након успешног завршетка грађевинских активности. Ово укључује уклањање свих отпадних материја, машина и контаминираних земљишта, ако га има. Извођач ће направити план за предају, уклањање свих постројења, возила и машина како неупотребљиве ствари не би остале на градилишту, у складу са Законом о управљању отпадом и Законом о заштити животне средине. • <u>План решавања жалби.</u> Детаљно описан начин на који локално становништво и друга лица погођена пројектом могу да поднесу жалбе које проистичу из процеса рашчишћавања градилишта и како ће се оне решавати (на пример, кроз дијалоге, расправе итд.), као што је представљено у ОДУЖССО и утврђеним меаханизмима за подношење жалби у оквиру пројекта <i>ECES</i>, гарантујући свим странама на које би овај потпројекат могао да има утицаја, а које се налазе у подручју извођења потпројекта или изван њега, потпун и равноправан приступ механизму подношења жалби (Извођач гарантује могућност прихватања жалби директно и на друге начине); • <u>План за безбедност и здравље на раду.</u> Извођач мора да утврди потенцијалне опасности и предложене мере за ублажавање утицаја, укључујући одредбе за реаговање у ванредним ситуацијама. Тај план мора укључивати бар следеће: <ul style="list-style-type: none"> • Одредбу о безбедној радној средини и обезбеђивању безбедносних 	
--	--	---	--

		<p>мера и заштитне опреме свим радницима, укључујући заштитну опрему за руке, главу, очи и уши и заштитну обућу.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одредбу о првој помоћи на лицу места и ангажовању особе обучене за пружање прве помоћи, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду. • Радницима залихе пијаће воде, воде у тоалетима и воде за прање. • На градилишту се не смеју користити дрога ни алкохол. • Извођач је дужан да обезбеди раднике који поседују одговарајући степен обуке и сертификацију за коришћење опреме. <ul style="list-style-type: none"> • Извођач је осигуран од несрећног случаја. • Извођач у тиму има квалификоване и искусне особе (најмање једног запосленог с дипломом из области заштите животне средине или технике и најмање 2 године релевантног радног искуства у спровођењу сличних задатака) које су задужене за спровођење захтева о усклађености по питањима заштите животне средине како је наведено у овом ПзУЖССО; • Извођач (и његови Подизвођачи) поштују национално законодавство и захтеве зајмодавца. 	
<p>Стварање отпада</p> <p>Могући неповољни утицаји на животну средину и здравље могли би се јавити услед неодговарајућег управљања различитим токовима отпада.</p>	<p>Локалан/ краткорочан/сигуран/ од изразитог значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Припрема плана за управљање отпадом за очекиване токове отпада током фаза деактивације и изградње и његово одобравање у року од 28 дана од дана пријема Писма о прихватању од стране одабраног Извођача. Овај план мора прегледати и одобрити Стручни надзор. • Идентификација опасног отпада и отпада који није опасан и њихово раздвајање на месту рушења/градње; • Потребно је потписати уговор о сакупљању и одвожењу отпада с предузећем за сакупљање и одвожење отпада; • Материјал треба да буде покривен током транспорта како би се избегло расипање отпада; • Забрањено је спаљивање грађевинског амбалажног отпада на градилишту. 	<p>Извођач Стручни надзор</p>

Одредбе за конкретан потпројекат

Активност: Изградња новог објекта			
<p>Питања безбедности и здравља на раду</p> <p>Могући неповољни утицаји на здравље радника, корисника објекта и локалног становништва услед:</p> <ul style="list-style-type: none"> • локације објекта у градском подручју • могућих повреда корисника објекта и локалног становништва услед извођења радова • неусклађености с локалним безбедносним прописима • неусклађености с локалним безбедносним прописима 	<p>Локалан/ краткорочан/ сигуран/ од изразитог значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Градилиште мора бити у потпуности ограђено чврстим панелима не нижим од 2 m, мора имати капију, а током извођења радова на градилишту је потребно поставити и одржавати таблу са основним подацима о потпројекту, укључујући и доступност жалбених механизма. • Део постојећег објекта који ће користити деца током извођења радова треба оградити чврстим панелима не нижим од 2 m у облику унутрашње ограде, унутар спољне ограде градилишта. • Саобраћај ка градилишту и од њега мора се регулисати тако да минимално утиче на дневну рутину корисника објекта, особља запосленог у објекту, родитеља и локалне заједнице. Не треба укрштати приступне и друге путеве на градилишту с путевима односно стазама којима се крећу корисници објекта, особље објекта, родитељи и локална заједница у свакодневной рутини. Ако то није могуће избећи, саобраћај на таквим путевима требало би организовати ван локалног шпица. • Заштита пешака, општег становништва и корисника објекта и приступ неовлашћених особа градилишту вршиће се као што је описано горе. • За грађевинске раднике – потребна је примена законски прописаних здравствених и безбедносних мера: а) коришћење одговарајуће заштитне одеће и опреме (маске против прашине, иверја и дрвених влакана, као и сигурносни појасеви за рад на висини; б) одржавање доброг нивоа личне хигијене; в) здравствена заштита – обезбеђивање комплекта прве помоћи и лица обучених за пружање прве помоћи на градилишту током извођења радова. • Старе прозоре и врата треба привремено сместити у просторију/на место унутар спољне ограде где је онемогућен приступ неовлашћеним особама. • Приликом складиштења, превоза и расподеле опасних материја, потребно је следити безбедносне смернице Закона о уклањању отпада Републике Србије за како би се на најмању меру свеле могућности за злоупотребу, расипање и нехотично излагање људи опасним материјама. • Редовно одржавати возила ради смањивања могућности тешких несрећа изазваних кваром или прераним отказивањем опреме. • Организовати 24-часовно чување градилишта. • Користити етикете и налепнице (спољне знаке на транспортним возилима). • Интензивирати поступак чишћења објекта како би се решио проблем веће 	<p>Извођач</p> <p>Стручни надзор</p> <p>Општинско особље (комунални инспектор / инспектор за заштиту животне средине)</p> <p>Особље предшколског објекта</p> <p>Извођач</p> <p>Особље предшколског објекта</p>

		<p>количине прашине/земље узроковане радовима изградње/рушења.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ако је могуће, грађевинске активности почети и завршити у току грађевинске сезоне сходно климатским условима у Србији. 	
<p>Загађење воде и земљишта</p> <p>Могући утицај на подземне воде услед загађења земљишта због цурења материјала као што су горива из возила, моторна уља и лубриканти.</p>	<p>Локалан/краткорочан/мало вероватан/од средњег значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> Могући опасни отпад (гориво из возила, моторна уља, лубриканти, фарбе, разређивачи) треба сакупљати одвојено уз потписивање подуговора с овлашћеним предузећем за превоз и коначно уклањање опасног отпада. 	<p>Извођач</p> <p>Стручни надзор</p>
<p>Производња отпада</p> <p>Могући неповољни утицаји на животну средину и здравље људи могли би се јавити услед неодговарајућег управљања различитим токовима отпада.</p>	<p>Локалан/краткорочан/сигуран/од изразитог значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> Утврђивање опасног отпада и отпада који није опасан и њихово раздвајање на локацији рушења/градње. Заосталим малим количинама лепка, фарбе, отпада од амбалаже фарби, лепкова и растварача, алуминијумским профила, шrafoва и осталог грађевинског материјала по завршетку пројекта управљати у складу с националним законодавством по питању опасног отпада (прикупљање опасног материјала, његово обележавање као опасног отпада и предаја предузећу овлашћеном за руковање њиме). За прикупљање и транспорт отпада потребно је потписати уговор с предузећем за прикупљање и транспорт отпада, у складу с Планом за управљање отпадом. Материјал треба да буде покривен током транспорта како би се избегло расипање отпада. Забрањено је спаљивање грађевинског амбалажног отпада на локацији. 	<p>Извођач</p> <p>Стручни надзор</p>
<p>Ометање буком</p> <p>Грађевински радови и саобраћај проузроковаће ометање буком и вибрацијама услед употребе механизације и возила за превоз грађевинског материјала, радника и отпада произведеног у фазама деактивирања и изградње</p>	<p>Локалан/краткорочан/сигуран/од средњег значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> Не треба дозволити извођење грађевинских радова ноћу, активности на градилишту треба ограничити на период од 7 h до 19 h. Имајући у виду горепоменуте мере за безбедност и здравље на раду, тај распоред мењати искључиво од случаја до случаја, по одобрењу Инвеститора и ЈУП ЕСЕС. Ниво буке не би требало да прелази национално дефинисане границе за насељено место на отвореном, тј. 55 dB током дана и вечери, и 45 dB током ноћи. Претерано бучна возила и опрему не треба користити без примене корективних мера, узимајући у обзир максимални ниво буке (55 dB током дана и вечери, и 45 dB током ноћи). 	<p>Извођач</p> <p>Стручни надзор</p> <p>Локални комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине</p>
<p>Загађење ваздуха</p>	<p>Локалан/краткорочан/сигуран/од малог</p>	<ul style="list-style-type: none"> Употреба заштитних маски за раднике. 	<p>Извођач</p>

<p>Грађевински радови изазваће емисије CO₂, ОА, ПАУ, SO₂ и честица (PM10, PM2.5) из покретних извора (возила и грађевинске механизације).</p> <p>Расклапање опреме, ископавање, кретање возила и руковање материјалима, посебно око градилишта, узроковаће подизање прашине која се преноси ваздухом.</p>	<p>значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Возила и грађевинске машине морају се адекватно одржавати и бити усклађени са свим одговарајућим стандардима емисије. • Редовно одржавати возила и грађевинске механизације, како би се смањило цурење моторног уља, емисија и ширење загађујућих материја. • Товар на возилима мора бити покривен како би се спречило расипање прашине. • Градилиште, транспортне трасе и места на којима се рукује материјалом треба прскати водом током сувих и ветровитих дана. • Грађевински материјал треба складиштити на одговарајући начин како би се стварање прашине svelo на најмању меру. • Спаљивање шута није дозвољено. • Ограничена је брзина кретања возила на градилишту. 	<p>Стручни надзор</p> <p>Локални комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине</p>
<p>Употребна фаза пројекта</p>			
<p>Не очекују се ризици по животну средину. Позитиван утицај (више простора за кориснике објекта, нови спортски објекти, енергетска ефикасност и уштеда енергије, смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште) очекује се након изградње новог објекта.</p>	<p>Локално/ краткорочно/од великог значаја за локацију објекта</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Потребно је припремити План противпожарне заштите који се тиче ризика од пожара и извора ватре, као и мере за сузбијање брзог ширења ватре и стварања дима. • Потребно је припремити План редовног и превентивног одржавања како би се обезбедило правилно функционисање свих компоненти инфраструктуре (канализационог система, система атмосферске канализације, система водоснабдевања, грејних уређаја). • Треба успоставити процедуру за вођење евиденције како би се осигурало правилно складиштење целокупне техничке документације. 	<p>Особље предшколског објекта</p>

14. ПЛАН ЗА УБЛАЖАВАЊЕ УТИЦАЈА НА СОЦИЈАЛНО ОКРУЖЕЊЕ

Могући утицаји на социјално окружење	Опсег утицаја	Предложене мере ублажавања утицаја	Одговорност
Активност: грађевински радови / изградња / фаза рашчишћавања			

<p>Прекид у функционисању објекта и пружању васпитнообразовних услуга</p>	<p>Локалан/краткорочан/вероватан/од великог значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изградња новог објекта без санације постојећег објекта обављаће се током уобичајене грађевинске сезоне од 1. марта до 1. новембра. • Током извођења свих грађевинских радова спроводиће се заштита у виду одвајања места извођења радова од делова објекта који су у употреби. • Биће припремљен и одобрен од стране инжењера задуженог за стручни надзор одговарајући програм радова како би се умањили штетни утицаји буке, прашине, вибрација и рада тешке механизације. • Ток извођења радова је нарочито важан кад је реч о санацији вртића. У консултацији са особљем предшколског објекта биће договорено предузимање одговарајућих мера како би се на најмању меру смањио обим изразито бучних радова током подневног одмора деце од 11 до 13.15 часова (спавање), како им се не би реметио сан, као и у периоду кад се деца играју напољу, у дворишту објекта. Простор за игру деце биће јасно обележен. • Око бучне опреме користиће се привремене баријере, односно могу се подићи ограде. 	<p>Извођач Стручни надзор</p>
<p>Саобраћај на градилишту</p>	<p>Локалан/краткорочан/вероватан/од великог значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Не дозволити коришћење и покретање тешке механизације и камиона (нема уговара, истовара итд.) у околини градилишта у време кад деца долазе у објекат и кад из њега одлазе (7.40–8.00, 13.45–14.00, 17.00). • Применити одговарајући план за управљање саобраћајем на градилишту. 	<p>Извођач Стручни надзор</p>

<p>Могући негативан утицај на здравље деце и особља услед прекида у снабдевању санитарном и пијаћом водом</p>	<p>Локалан/краткорочан/мало вероватан/од великог значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач треба да проучи систем водоснабдевања објекта како би знао како то може утицати на функционисање објекта. • По потреби припремити План водоснабдевања у ванредним ситуацијама. • Донети потребне процедуре за алтернативно водоснабдевање у ванредним ситуацијама. • Пронаћи доступне алтернативне начине водоснабдевања, узимајући у обзир квантитет и квалитет; како ће се обезбедити вода; како ће, ако је потребно, вода бити третирана односно како ће се проверити исправност воде за употребу; како ће се дистрибуирати; који тренутни и будући услови ограничавају или спречавају доступност воде; и како ће се та питања решавати. • У случаја поремећаја у водоснабдевању спроводиће се следеће мере: <ul style="list-style-type: none"> ○ биће постављени знаци „ВОДА НИЈЕ ЗА ПИЋЕ” онолико дуго колико је потребно ○ биће доступна флаширана вода за пиће и за ограничено припремање хране ○ биће обезбеђена санитарна вода ○ ако санитарна вода није доступна, употреба тоалета биће ограничена, а у случају да се прекид у снабдевању санитарном водом настави, биће обезбеђени мобилни тоалети прилагођени узрасту. 	<p>Извођач Особље установе</p>
---	--	---	------------------------------------

Здравље и безбедност деце током извођења грађевинских радова	Локалан/краткорочан/вероватан/од великог значаја	<ul style="list-style-type: none"> • Припремити вежбанку о безбедности на градилишту, примерену узрасту и лако разумљиву, у форми брошуре. • Дати упутства о некорисности и непокретању тешке механизације и камиона (нема утовара, истовара итд.) у околини градилишта у време кад деца долазе у објекат и кад из њега одлазе (7.40–8.00, 13.45–14.00, 17.00). • Спровести обуке за васпитаче и друго релевантно особље у циљу подизања свести о безбедности. • Спровести обуке у циљу подизања свести прилагођене децем узрасту. Обуке треба спровести најмање два пута пре почетка извођења грађевинских радова у непосредној близини предшколског објекта и најмање једном недељно током извођења грађевинских радова ако се радови изводе ван летњих месеци, кад се не очекује присуство корисника објекта и већине особља. • Обуке у циљу подизању свести посебне ће бити усмерене на помагање деци: <ul style="list-style-type: none"> - да разумеју какви ће се радови изводити; - да разумеју какви поремећаји се очекују током извођења грађевинских радова; - да разумеју какви се необични звуци и вибрације могу очекивати и када у зависности од грађевинског циклуса; - да схвате да ће и друге особе вероватно бити у вртићу и око њега и како да их разликују од осталих посетилаца на основу посебне заштитне опреме (шлемова, сигурносних појасева итд.) - да разумеју активности на градилишту кроз прављење макете окружења у ком се изводе грађевински радови од дидактичких материјала, како би деца схватила опасности које прете у зони извођења радова и значај безбедног понашања; - да науче да распознају грађевинске знаке и разумеју њихово значење (ово ће бити посебно прилагођено узрасту деце). За групу деце узраста 3–6 година биће развијена и коришћена посебна едукативна игра спајања знакова. <ul style="list-style-type: none"> - Потреба да се поштују грађевински знаци и упутства оних који раде на пројекту. 	Особље предшколског објекта, педагог и друго повезано особље
Употребна фаза пројекта			

Појачан саобраћај услед новог или повећаног капацитета постојећих објеката	Локалан/од великог значаја	<ul style="list-style-type: none"> Обезбедити пешачке прелазе. Применити мере безбедности на путу према потребама конкретне локације. 	Општина Житорађа у сарадњи са управом објекта и Министарством унутрашњих послова
Доступност вртића (односно објекта и могућности јавног превоза)	Дугорочан/од великог значаја	<ul style="list-style-type: none"> Проценити потребе и могућности увођења нових аутобуских стајалишта у складу с републичким прописима. У раној фази консултовати се с релевантним заинтересованим странама како би се утврдило које дозволе су потребне. Консултовати се с републичком Агенцијом за безбедност саобраћаја и одговорним министарством како би се повећала безбедност деце. 	Општина у сарадњи с релевантним установама, организацијама и надлежнима
Безбедност деце током физичког приступа	Дугорочан/од великог значаја	<ul style="list-style-type: none"> У организационом плану градилишта јасно дефинисати места за остављање или узимање деце. Одредити места за краткорочно заустављање возила приликом довожења деце у објекат. 	Пројектант/архитекта Предшколско особље
Општи приступ објекту	Дугорочан/од великог значаја	<ul style="list-style-type: none"> Пешачки прелаз Рампа за децу са инвалидитетом Рампа за приступ објекту дечјим колицима 	Одговорно министарство/Саобраћајна полиција Пројектант Предшколска управа МПНТР
Позитиван утицај (више места за кориснике објекта, нови спортски објекти, здрава животна средина)	Позитиван	<ul style="list-style-type: none"> Подстицати очување нових и обновљених објеката кроз континуирано образовање и промовисање друштвено одговорног понашања корисника. Кроз компоненте Пројекта подстицати рану инклузију деце. 	Особље објекта Деца МПНТР

15. ПЛАН ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Који се параметар прати?	Где ће се пратити параметар?	Како ће се пратити параметар?	Када ће се пратити параметар (учесталост мерења)?	Зашто ће се пратити параметар?	Одговорност
--------------------------	------------------------------	-------------------------------	---	--------------------------------	-------------

Активност: Активности пројектовања					
Статус потребних дозвола и планова (план организације градилишта, план за управљање земљиштем, план за управљање отпадом и отпадним водама, план за управљање канализацијом, план за управљање складиштењем нафте и горива, план за реаговање у ванредним ситуацијама, план за смањење буке, план рашчишћавања, план за решавање жалби, план за заштиту безбедности и здравља на раду) Укључивање одредби ПЗУЖССО у уговоре	На локацији објекта	Преглед неопходних дозвола, планова и уговора са Извођачима	Пре почетка грађевинских радова	Како би се осигурала потпуна усклађеност с прописима Републике Србије и зајмодавца. Како би се осигурала пуна примена ПЗУЖССО од стране Извођача и обезбедила ефикасна повезаност ПЗУЖССО с другим документима уговора.	Извођач Стручни надзор Инвеститор
Активност: Грађевински радови – опште одредбе					
Успостављање и спровођење одговарајућих процедура	На локацији објекта	Провера планова и уговора са Извођачима	Пре почетка грађевинских радова	Како би се на најмању меру смањило ризик од неповољних утицаја на животну средину, безбедност и здравље на раду услед непостојања или непоштовања релевантних процедура.	Извођач Стручни надзор
Пројектна активност: Изградња новог објекта функционално спојеног с постојећим					
Примењени прописи за безбедност заједнице и мере заштите	У близини локације објекта	Визуелне провере	На почетку радова и сваког радног дана до завршетка радова	Како би се смањили здравствени и безбедносни ризици – механичке повреде чланова локалне заједнице – посебно узроковане сломљеним стаклом и шиљцима.	Извођач Стручни надзор
План за противпожарну заштиту	Пре почетка рада објекта	Провера Плана	На почетку рада објекта	Како би се осигурало спровођење свих мера противпожарне заштите.	Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине

Избегавање и смањење ризика по безбедност и здравље за кориснике објекта и запослене у објекту	У објекту и његовој непосредној околини	Визуелне провере	На почетку рушења и сваког радног дана	Како би се избегле повреде корисника објекта и запослених услед пада предмета (делова прозора, врата, лома стакла).	Извођач Стручни надзор Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за животну средину
План за управљање отпадом за све произведене токове отпада	На локацији објекта	Провера документације – План за управљање отпадом	Пре почетка рушења	Како би се смањила производња отпада и обезбедио одговарајући начин одлагања отпада.	Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине
Присуство сломљеног стакла и прашине насталих током рушења Производња различитих врста отпада	У објекту	Визуелне провере	За ломљено стакло одмах / за прашину свакодневно по завршетку радова, за инертни отпад на свака два дана	Како би се избегле и смањиле на најмању меру повреде и удисање прашине.	Извођач Стручни надзор Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине Особље предшколског објекта
Ниво прашине – фине честице	На локацији објекта	Визуелне провере и инструменти за мерење	Само током сунчаних дана без кише (једном недељно у шпицу рада)	Како би се избегло и смањило на најмању меру накупљање прашине у ваздуху и смањили ризици по здравље корисника објекта и запослених, као и околног становништва.	Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине
Прикупљање, превоз и складиштење опасног отпада (уколико га има)	У привременом складишту	Преглед транспортних спискова и провера услова у складишном простору	Пре превоза опасног отпада (уколико га има)	Како би се побољшала пракса управљања отпадом на општинском и републичком нивоу.	Извођач Стручни надзор Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине
Бука од грађевинских радова	На локацији објекта	Аудитивно праћење нивоа буке и бележење жалби локалног становништва	Редовно током радова, у складу с националним законодавством	Како би се пратило да ли су нивои буке изнад или испод прага прихватљивости за то конкретно подручје.	Извођач Стручни надзор

Изложеност буци од возила, машина, механизације и друге опреме	На локацији објекта	Преглед техничких спецификација за ниво буке коју производе возила и опрема, за употребу у отвореном простору	Пре почетка радова (први дан) за сва возила и опрему	Како би се заштитили радници од излагања буци, узимајући у обзир техничке спецификације опреме и трајање рада на отвореном.	Извођач Стручни надзор
Пројектна активност: Употребна фаза објекта					
Квалитет воде за пиће	Пре почетка коришћења водоводног система у објекту, потребно је узети узорак воде из чесме, који треба да анализира овлашћена акредитована лабораторија	Лабораторијска опрема за физичко-хемијску и микробиолошку анализу квалитета воде	Пре почетка рада објекта	Како би се корисницима објекта обезбедило снабдевање водом за пиће одговарајућег квалитета и како би се на најмању меру смањило ризик по здравље и ризик од зараза које се преносе водом.	Општинске службе Особље предшколског објекта Институт за јавно здравље
План противпожарне заштите	Пре почетка рада објекта	Преглед плана	На почетку рада објекта	Како би се осигурало спровођење свих мера противпожарне заштите.	Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине Особље предшколског објекта
План за редовно и превентивно одржавање објекта	Пре почетка рада објекта	Преглед плана	На почетку рада објекта		Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине Особље предшколског објекта

16. ПЛАН ПРАЋЕЊА СТАЊА СОЦИЈАЛНОГ ОКРУЖЕЊА

Који се параметар прати?	Где ће се пратити параметар?	Како ће се пратити параметар?	Када ће се пратити параметар (учесталост мерења)?	Зашто ће се пратити параметар?	Одговорност
Активност: Активности пројектовања					
Број објеката без прекида активности у односу на укупан број објеката који су санирани или пренамењени	На локацији објекта	Преглед процеса одабира	Пре почетка одабира а затим два пута годишње	Да би се обезбедила потпуна усаглашеност с прописима Републике Србије и Зајмодавца. Да би се обезбедила пуна примена ПЗУЖССО од стране Извођача, као и ефикасна веза ПЗУЖССО са осталом документацијом везаном за уговор	МПНТР у сарадњи са особљем предшколске установе
Број јединица на којима је испитан утицај расељавања	На локацији сваког потпројекта	Преглед резултата испитивања утицаја на социјално окружење	После одабира конкретне локације сваког потпројекта	Да би се обезбедила примена ОПР	МПНТР
Број промена активности на потпројекту/елемената пројекта као резултат јавне расправе	На локацији сваког потпројекта	Преглед документације везане за јавну расправу и поступак и упоређивање првобитног и реализованог пројекта	После одабира конкретне локације сваког потпројекта	Да би се обезбедила инклузија и учешће свих заинтересованих страна у поступку пројектовања интервенција на потпројекту	МПНТР Пројектант/архитекта
Активност: Грађевински радови – опште одредбе					
Број деце која су прошла обуке за подизање свести о безбедности	На локацији објекта	Преглед плана обука за подизање свести о безбедности за појединачне објекте	Годишње	Да би се на најмању меру свео ризик од штетних утицаја на социјално окружење услед обављања грађевинских радова кроз призму безбедности	МПНТР у сарадњи са особљем предшколске установе

17. ПЛАН ЗА УКЉУЧИВАЊЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА И ЖАЛБЕНИ МЕХАНИЗАМ

План за укључивање заједнице

Узимајући у обзир обим, трајање грађевинских радова, локацију потпројекта и ограничен просторни утицај, заинтересоване стране које треба укључити у потпројекат јесу родитељи деце која похађају предшколску установу и чланови заједнице настањени у непосредној близини локације предложеног потпројекта и на ширем подручју утицаја. Кроз консултације односно ширење писаних информација, родитељима ће се пружити детаљне информације о планираним грађевинским радовима, доступној техничкој документацији, временским оквирима и могућим утицајима, и позитивним и негативним, на благостање деце, укључујући и мере ублажавања утицаја које ће се примењивати.

Повезаност заједнице и добри међусобни односи општине и заједнице, укључујући предшколску установу, омогућавају укључивање заинтересованих страна у овај План за управљање животном средином и социјалним окружењем и тиме олакшавају инклузију.

Заинтересоване стране ће се укључити кроз пружање информација све време извођења потпројекта путем:

- i. објављивања нацрта Плана и јавну расправу – биће изнети подаци о планираним грађевинским активностима, почетку и планираном завршетку радова, могућим позитивним и негативним утицајима на добробит деце, укључујући мере ублажавања на делу;
- ii. организоване консултације с родитељима у фази планирања и пројектовања у вези с доступном техничком документацијом. Резиме консултација биће припремљен и објављен путем уобичајених канала комуникације овог Пројекта, на веб-сајту МПНТР и на веб-сајту предшколског објекта <https://www.prvaradost.edu.rs/>. Водиће се евиденција о консултацијама како би се документовали индикатори прелазних резултата пројекта;
- iii. ширења информација и подизања свести о функционисању жалбеног механизма – током јавне расправе о нацрту овог Плана биће објашњени важнији елементи механизма, укључујући улоге и одговорности, приступна места, жалбени циклус и друге доступне правне лекове на републичком нивоу. Делиће се штампани примерци обрасца за жалбе а додатни примерци биће доступни у предшколској установи и згради општине Житорађа;
- iv. информација о грађевинским радовима – информације о грађевинским радовима биће доступне на градилишту. Табле с подацима биће истакнуте у складу са стандардима те привредне гране и републичким прописима.

Материјали који ће се користити током овог ангажовања биће прилагодљиви и укључиваће, између осталог консултативне састанке и вођење кроз процес улагања жалби све до завршетка радова.

Жалбени механизам

За потребе овог пројекта осмишљен је Жалбени механизам. Имајући у виду врсту потенцијалних утицаја Пројекта, постоји и централни жалбени механизам за Пројекат, тј. Централни пулт за пружање повратних информација, на нивоу субјекта који спроводи пројекат у

оквиру МПНТР. Жалбеном механизму могуће је приступити преко следећег линка: <http://www.mpn.gov.rs/ipvo-ecec/>. Централни пулт ће служити и као информативни центар и као жалбени механизам у оквиру Пројекта, и биће доступан свим странама погођеним спровођењем свих поткомпоненти Пројекта. Он ће се примењивати на све пројектне активности и релевантан је за све локалне заједнице на које пројектне активности спроведене у оквиру појединачних сегмената имају утицаја.

Централни пулт ће бити одговоран за прикупљање и решавање жалби и коментара следеће групе субјеката:

- i. становници заинтересовани за Пројекат, односно они који су погођени пројектом а који станују у погођеним општинама.

Централни пулт је оформљен на време, како би се на адекватан начин управљало жалбама и одговорило на жалбе становништва из подручја утицаја Пројекта примљених у различитим фазама пројекта. Такође ће бити одобрен пријем жалби у вези са изградњом, функционисањем и затварањем потпројекта. Уз то, ова процедура ће помоћи у унапређењу друштвеног учинка Пројекта пошто су број и природа примљених примедби показатељ начина на који се Пројекат спроводи, као и понашања запослених и извођача.

МПНТР ће се постарати да у потпуности информише особе погођене пројектом о жалбеном механизму тако што ће их обавестити о постојању и улози Централног пулта, његовој функцији, особама за контакт и процедурама за подношење жалби у погођеним подручјима. Информације о Централном пулту биће доступне:

- на сајту МПНТР (www.mpn.gov.rs, <http://www.mpn.gov.rs/ipvo-ecec/>),
- у брошурама које ће бити доступне погођеном становништву,
- на огласним таблама и веб-сајтовима релевантних општина кад се утврди тачна локација.

Подношење жалби

Процедура подношења жалби је осмишљена тако да буде доступна, ефикасна, једноставна, разумљива и без трошкова за подносиоца жалби. Све жалбе ће се упућивати Централном пулту за пружање повратних информација лично, телефонски или писаним путем, попуњавањем обрасца за подношење жалби телефоном, и-мејлом, поштом, факсом или достављеним лично у канцеларију Извођача на градилишту и у ЈУП, у згради Министарства просвете, науке и технолошког развоја у Немањиној 22–26, 11000 Београд, Момчилу Гајићу. Образац за подношење жалби дат је у Прилогу 2.

Управљање жалбама

Чим се жалба прибележи, урадиће се брза процена како би се потврдила природа жалбе и одредила њена тежина. У року од три дана од пријема жалбе објављује се да је случај регистрован а подносиоцу жалбе дају се основне информације о наредном кораку. Следи истраживање како би се проблем сагледао из перспективе подносиоца жалбе и разумеле акције које подносилац жалбе захтева.

Централни пулт ће истражити случај тако што ће размотрити чињенице и околности, разговарати са свим укљученим и релевантним заинтересованим странама. После истраживања, у зависности од тежине и врсте жалбе, с подносиоцем жалбе разматра се привремена одлука. Само у изузетним ситуацијама објављује се једнострано решење. Коначан договор треба да буде конкретан и благовремен. Жалба се затвара кад се потврди спровођење одлуке. Чак и ако се не постигне споразум или се жалба одбаци, важно је документовати резултате, поступке и напор уложен у решавање жалбе пре затварања случаја.

Праћење жалби

Водиће се регистар жалби који ће садржати све потребне елементе који ће омогућити разврставање жалби према полу особе која улаже жалбу као и према врсти жалбе. Свака жалба унета у регистар садржаће најмање следеће податке:

- опис жалбе,
- датум потврде о пријему жалбе која се издаје подносиоцу жалбе,
- опис предузетих активности (истраживање, корективне мере), и
- датум решавања и затварања/пружања повратних информација подносиоцу жалбе.

Извештавање о одговорима на жалбе

Улога Централног пулта, осим да одговара на жалбе, биће да бележи и чува примљене коментаре/жалбе и да одржава Централни регистар жалби, који администрира Стручњак за везу са заједницом, којег именује ЈУП. Како би сви били упознати са овим алатом и његовим резултатима, Централни пулт ће квартално ажурирати податке, који ће бити доступни на сајту МПНТР: www.mnp.gov. Ажурирани подаци биће разврстани по полу и врсти жалбе/притужбе. У циљу одржавања континуираног дијалога, организоваће се квартални састанци с јавношћу, на којима ће се расправљати о резултатима жалби уопште и о извештајима о примљеним жалбама/притужбама и информисала заједница о тренутним активностима на Пројекту.

18. ИЗВЕШТАЈ С ЈАВНЕ РАСПРАВЕ

Овај одељак Плана биће допуњен после штампања, објављивања и окончања поступка јавне расправе.

19. ПРИЛОЗИ

Прилог 1. НАЦИОНАЛНИ ПРАВНИ ОКВИР ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ и ОКВИР ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Заштита животне средине у РС регулисана је с више републичких и општинских закона и подзаконских аката. Главни правни документи јесу следећи:

- Устав Републике Србије („Службени гласник РС” бр. 98/2006)
- Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС” бр. 72/2009, 81/2009)
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС” бр. 135/2004, 36/2009, 43/2011, 14/2016)
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 135/2004)
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС” бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016)
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС” бр. 36/2009, 88/2010)
- Закон о водама („Службени гласник РС” бр. 30/2010, 93/2012)
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС” бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017 – др. закон)
- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС” бр. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014)
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС” бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016)
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 135/2004, 88/2010)
- Закон о шумама („Службени гласник РС” бр. 30/2010, 93/2012, 89/2015)
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС” бр. 36/2009, 10/2013)
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС” бр. 62/2006, 65/2008, 41/2009, 112/2015).

Прописи повезани с процедуром ПУЖС укључују:

- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 135/2004, 36/2009);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС” бр. 135/2004, 36/2009, 43/2011, 14/2016)

- Уредбу о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 114/2008);
- Закон о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту (Еспо конвенција) („Службени гласник РС” бр. 102 /2007);
- Закон о потврђивању Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине (Архуска конвенција) („Службени гласник РС” бр. 38/2009)
- Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС” бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010);
- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС” бр. 72/2009, 132/2014, 145/2014);
- Правилник о садржини, изгледу и начину вођења јавне књиге о спроведеним поступцима и донетим одлукама о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 69/2005);
- Правилник о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 69/2005);
- Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 69/2005)
- Правилник о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 69/2005)
- Правилник о раду техничке комисије за оцену студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 69/2005)
- Правилник о дозвољеном нивоу буке у животној средини („Службени гласник РС” бр. 72/2010)
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник СРС” бр. 5/1968)
- Правилник о опасним материјама у водама („Службени гласник СРС” бр. 31/1982)

Прописи везани за власничка и својинска права и питања везана за рад:

- Закон о јавној својини⁴ („Службени гласник РС” бр. 72/2011, 88/2013, 105/2014, 104/2016 – др. закон, 108/2016, 113/2017 и 95/2018))

⁴ https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_javnoj_svojini.html

- Закон о основама својинскоправних односа⁵ („Службени лист СФРЈ” бр. 6/80, 36/90, „Службени лист ФРЈ” бр. 29/96 и „Службени гласник РС” бр. 115/2005)
- Закон о озакоњењу објеката („Службени гласник СРС” бр. 96/2015 датиран 26. новембра 2015, и 83/18),
- Закон о раду („Службени гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење)
- Закон о облигационим односима („Службени лист СФРЈ” бр. 29/78, 39/85, 45/89 – одлука УС, 57/89, „Службени гласник СРЈ” бр. 31/93 и „Службени гласник СЦГ” бр. 1/2003 – Уставна повеља)
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС” бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017 – др. закон)
- Ратификоване конвенције Међународне организације рада

Прилог 2. ОБРАЗАЦ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЖАЛБИ

Регистарски број:	
Пуно име у презиме Напомена: жалбу можете поднети и анонимно ако желите или захтевати да се ваш идентитет не открива трећим лицима без ваше сагласности	Име Презиме ☐ Желим да уложим жалбу анонимно ☐ Захтевам да се мој идентитет не открива без моје сагласности
Контакт информације Молим вас означите како желите да будете контактирани (поштом, и-мејлом, телефоном)	☐ поштом: молимо упишите поштанску адресу ☐ телефоном: ☐ и-мејлом:
Жељени језик комуникације	☐ српски ☐ други, упишите који:
Опис инцидента или притужбе	Шта се догодило? Где се догодило? Које се догодило? Који је исход проблема?

⁵ https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_osnovama_svojinskopravnih_odnosa.html, ibid

Датум инцидента/притужбе	☐ једнократни инцидент/притужба (датум.....) ☐ десило се више пута (колико?.....) ☐ континуирано (тренутно узрокује проблеме)
Шта видите као решење проблема?	
Потпис:	
Датум:	
Молимо предајте овај образац Министарству просвете, науке и технолошког развоја / ЈУП ЕСЕС, на адресу: Немањина 22–26, 11000 Београд	

Прилог 3. ПРОЦЕС ИСПИТИВАЊА УТИЦАЈА НА СОЦИЈАЛНО ОКРУЖЕЊЕ И СПИСАК УТИЦАЈА КОЈИ АКТИВИРАЈУ ОП 4.12

Кораци у процесу испитивања утицаја састоје се од:

1. прикупљања и обраде **примарних података** кроз:
 - а. разговоре с кључним пружаоцима информација,
 - б. састанке са заинтересованим странама,
 - в. састанке с доносиоцима одлука,
 - г. разговоре с другим заинтересованим странама у реализацији пројекта, особљем ЈУП-а одговорним за компоненте које се тичу радног задатка, и
 - д. унакрсну анализу примарних података.
2. прикупљања и обраде **секундарних података** кроз:
 - а. пројектну и техничку документацију,
 - б. грађевинску дозволу,

- в. базу података Регистра непокретности,
- г. информације из извода из Катастра непокретности,
- д. референтни систем Гео Србије.

Посебна инспекција градилишта и обилазак терена обављени су у јануару 2019. како би се проверила документација и потврдило да објекат није ни на који начин неформално заузет од стране појединаца или групе.

ОБРАЗАЦ ПРЕГЛЕДА УТИЦАЈА НА СОЦИЈАЛНО ОКРУЖЕЊЕ И ПОКРЕТАЧА ЗА ПОТПРОЈЕКТЕ			
Аквизиција земљишта и приступ ресурсима			
		ДА	НЕ
	Врста активности		
1	Да ли потпројекат изискује аквизицију (привремену или трајну) земљишта (у јавном или приватном власништву) како би био реализован?		√
2	Да ли се за потпројекат користи земљиште на ком се редовно обављају производне активности, нпр. баштованство, пољопривреда, испаша, локација за риболов, шуме?		√
3	Да ли потпројекат подразумева измештање појединаца, породица или предузећа?		√
4	Да ли потпројекат узрокује привремен или трајан губитак летине, плодноносних стабала или кућне инфраструктуре?		√
5	Да ли потпројекат узрокује принудну забрану приступа људи законски проглашеним парковима или заштићеним подручјима?		√

6	Да ли потпројекат узрокује губитак егзистенције?		√	
7	Да ли потпројекат има утицаја на осетљиве појединце или друштвене групе?		√	
8	Да ли потпројекат подразумева расељавање уз подршку владе?		√	

Ни у једном пољу које се тиче наведених питања није обележено поље „ДА”, па према томе овај потпројекат не изискује израду Акционог плана расељавања.

Прилог 4. ПРЕГЛЕД ВЛАСНИШТВА НАД ЗЕМЉОМ И ОБЈЕКТОМ

Табела 1 – Детаљи о катастарској парцели

	Број потпарцеле	Површина (m ²)	Врста власничког права и титулар
3231/19	2	198	Јавно власништво / Општина Житорађа
3231/19	3	1.284	Јавно власништво / Општина Житорађа
3231/19	4	136	Јавно власништво / Општина Житорађа
3231/20	2	277	Јавно власништво / Општина Житорађа

3231/20	3	803	Јавно власништво / Општина Житорађа
Total	6	2.698 m2	

Табела 2 – Детаљи о власништву над постојећим предшколским објектом

Адреса	Бр.	Површина (m ²)	Тип употребе	Статус конструкције
Војводе Мишића	3	277	Предшколски ојекат	Конструкција поседује грађевинску и употребну дозволу

Прилог 5. ФОТОГРАФИЈЕ НАЧИЊЕНЕ ТОКОМ ОБИЛАСКА ТЕРЕНА У ЈАНУАРУ 2019.

Слика 1. Улаз у објекат

Слика 2. Поглед на двориште

Слика 3. Двориште

